PRNo.: SRT-687/2015-2017
Posted at : SURAT RMS / 2 on Dt.03-12-2017
RNI Regn. No. : GUJ/2006/20048

વિદ્યાર્થીઓનું અખબાર

શિક્ષણ સર્વદા

અંકના આકર્ષણ

page > 2-3
આઇ.એ.એસ. આઇ.પી.એસ.ની પ્રારંભિક પરીક્ષા અંગેની માહિતી અને સફળ ઉમેદવારોના મંતવ્યો

page > 5
આણંદ સ્થિત ઇરમા સંસ્થામાં ચાલતા અભ્યાસક્રમો અંગેની સઘળી વિગતો

page > 6
કાલ સેન્ટરમાં કારકિર્દીના વિકલ્પો અંગે વિગતવાર આર્ટિકલ

■ પાના : ૦૮ ■ વાર્ષિક લવાજમ રૂા.૫૦૦/-
email : shikshansarvada@gmail.com
તંત્રી : જસ્મીન પચ્ચીગર ● ડિરેક્ટર : અશોક રાંદેરીયા ■ સળંગ અંક : ૨૬૩ ■ વર્ષ : ૧૨ ■ તા.૧ થી ૧૫, ડિસેમ્બર ૨૦૧૭
પ્રેસનોટનું સ્થળ : સાંઇ કોર્પોરેશન, સુબોધ બેકરી સામે, એલ.આઇ.સી. ક્વાટર્સ પાસે, ટીમલીયાવાડ, સુરત. ■ મો : ૯૮૨૫૩-૪૪૯૪૪ ■ ફોન-ફેક્સ : ૦૨૬૧-૨૭૪૭૪૪૦.

મેડિકલ કાઉન્સિલની મુદત વધશે કે નવું મેડિકલ કમિશન?

૧૪મી ડિસેમ્બર મુદત પુરી થઇ રહી છે ત્યારે એક વર્ષનું એક્સટેન્શન મળે તેવી શકયતા

મેડિકલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા (એમસીઆઇ)ની મુદત આગામી તા.૧૪મી ડિસેમ્બરે પુરી થઇ રહી છે. નવેસરથી એમસીઆઇની રચના કરવી કે પછી મેડિકલ કમીશન લાવવું તે અંગે હજુસુધી કોઇ સ્પષ્ટા થઇ નથી. આ સ્થિતિમાં એક વર્ષ પછી એમસીઆઇનુ અસ્તિત્વ રહેશે કે કેમ તે અંગે અનેક અટકળો ઉભી થઇ છે. જો કે, એમસીઆઇને એક વર્ષનું એક્સટેન્શન આપવામાં આવે તેવી પણ શકયતાં છે. મેડિકલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયાની ચાર વર્ષની મુદત પુરી થઇ રહી છે. નિયમ પ્રમાણે કાઉન્સિલના સ્થાને કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા નવુ મેડિકલ કમીશન લાવવાની જાહેરાત કરી દીધી છે. પરંતુ કયારે લાવવામાં આવશે તે અંગે અનેક અટકળો ચાલી રહી છે. છેલ્લા કેટલાક વર્ષોમાં એમસીઆઇની કાર્યપધ્ધતિ અને કાર્યક્ષેત્રને લઇને ભારે વિવાદો ઉભા થયા હતા. એમસીઆઇમાં નિયુક્ત સભ્યો સામે પણ અનેક આક્ષેપો થયા હતા. મેડિકલ કોલેજોને મંજુરીથી લઇને પ્રવેશ માટે પણ મોટાપાયે ગેરરીતિઓ થતી હોવાની વિગતો બહાર આવી હતી. સૂત્રો કહે છે આ પ્રકારની સ્થિતિના કારણે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા મેડિકલ કાઉન્સિલના સ્થાને મેડિકલ કમીશનની રચના કરવાની જાહેરાત કરી હતી. મેડિકલ કાઉન્સિલને વીખેરીને તેના સ્થાને કમીશનની રચના કરવામાં આવે તો હાલમાં ચાલતી ગેરરીતિઓ રોકી શકાય તેવા આશયથી આ જાહેરાત કરવામાં આવી હતી. સૂત્રો કહે છે કેન્દ્ર સરકાર જાહેરાત કર્યા બાદ હજુસુધી આ દિશામાં કોઇ નક્કર કાર્યવાહી થઇ નથી. આગામી તા.૧૪મી ડિસેમ્બરે મેડિકલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયાની મુદત પુરી થઇ રહી છે. કાઉન્સિલની મુદત પુરી થાય તે પહેલા કમીશનની રચના કરી દેવામાં આવશે તેવુ માનવામાં આવતુ હતુ. પરંતુ હજુસુધી કમીશનની રચના અંગે કોઇ કાર્યવાહી થઇ નથી. બીજીબાજુ આ સ્થિતિમાં નવી કાઉન્સિલ અથવા તો કમીશનની રચના માટે અંદરખાને નામો મંગાવવાનું શરૂ કરાયુ હોવાની વિગતો પણ બહાર આવી રહી છે. મેડિકલના સૂત્રો કહે છે મેડિકલ કાઉન્સિલને વધુ એક વર્ષનું એક્સટેન્શન આપવામાં આવે તેવી પણ શકયતાં છે. ટૂંક સમયમાં આ અંગેની સત્તાવાર જાહેરાત કરવામાં આવે તેવી શકયતાં છે.

સી.સી. ટીવી કેમેરા ન લગાવનાર સ્કૂલોની માન્યતા રદની દરખાસ્ત કરવા ડીઇઓને આદેશ

રાજયની સ્કૂલોમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓની સલામતીને લઈ તમામ સ્કૂલોને સી.સી. ટીવી કેમેરાથી સજ્જ કરવા માટે બોર્ડ દ્વારા તાજેતરમાં પરિપત્ર કરાયો હતો. પરિપત્ર કરી સ્કૂલોને નિયત સમયમર્યાદામાં સી.સી. ટીવી કેમેરાની સુવિધા ઉભી કરવા માટે સુચના આપી હતી. આ પરિપત્ર બાદ બોર્ડ દ્વારા બીજો પરિપત્ર કરવામાં આવતા સ્કૂલોના પગ તળેથી જમીન ખસી ગઈ છે. બોર્ડ દ્વારા ડીઈઓને ઉદ્દેશીને પરિપત્ર કર્યો છે, જેમાં સરકારની જોગવાઈ મુજબ સી.સી. ટીવી કેમેરાની વ્યવસ્થા ન કરનાર સ્કૂલોની માન્યતા રદ કરવાની દરખાસ્ત કરવા ડીઈઓને આદેશ કરાયો છે.

બોર્ડ દ્વારા તાજેતરમાં પરિપત્ર કરી રાજયમાં આવેલા શાળાઓમાં ભણતા વિદ્યાર્થીઓની સલામતી માટે શાળા સંકુલમાં સી.સી. ટીવી કેમેરા લગાવવા અને તેને કાર્યરત રાખવા માટે વિગતવાર સુચનાઓ આપવામાં આવી હતી. ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ સાથે સંકળાયેલી તમામ સ્કૂલો આ પરિપત્રનું પાલન કરે અને સમયમર્યાદામાં કામગીરી પૂર્ણ કરે તેની ખાતરી કરવા માટે ડીઈઓને તાકીદ કરી હતી. સરકારના આદેશના પગલે અનેક સ્કૂલોએ સી.સી. ટીવી કેમેરાની વ્યવસ્થા કરવાની કામગીરી શરૂ કરી હતી.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા લેવામાં આવતી ધો.૧૦ અને ધો.૧૨ની જાહેર પરીક્ષાઓના પરીક્ષા કેન્દ્રોમાં સી.સી. ટીવી કેમેરાની સગવડ હોવી જ જોઈએ અને તે માટેની નિતી વર્ષ-૨૦૧૪થી અમલમાં છે. જેથી પરીક્ષાના સંદર્ભે અને સ્કૂલમાં ભણતા વિદ્યાર્થીઓની સુરક્ષાને ધ્યાને લઈ તમામ શાળાઓમાં ૧૦૦ ટકા સી.સી. ટીવી કેમેરાની વ્યવસ્થા ખાતરી કરવા અને તે કાર્યરત રહે તે જોવા માટે ડીઈઓને આદેશ કરવામાં આવ્યો છે. સરકાર દ્વારા આપવામાં આવેલી આ સુચનાનો ભંગ કરનાર સામે કાયદેસરની કાર્યવાહી કરવાની જોગવાઈ પણ કરવામાં આવેલી છે. જેથી જે સ્કૂલોએ સરકારના આદેશ મુજબની જોગવાઈ ન કરી હોય તે સ્કૂલની માન્યતા રદ કરવાની દરખાસ્ત કરવા માટે ડીઈઓને આદેશ આપવામાં આવતા સ્કૂલોમાં ફફડાટ ફેલાઈ જવા પામ્યો છે.

નેશનલ ટેસ્ટીંગ એજન્સી મારફતે જ

હવે કોલેજોમાં લેક્ચરર માટે વર્ષમાં બે વખત ઓનલાઇન નેટ લેવાશે

દેશની જુદી જુદી યુનિવર્સિટીઓ અને તેની સાથે જોડાયેલી કોલેજોમાં લેક્ચરર બનવા માટે લેવાતી નેટ એટલે કે નેશનલ એલીજીબીલીટી ટેસ્ટ વર્ષમાં એક જ વખત લેવાની જાહેરાત સેન્ટ્રલ બોર્ડે કરી દીધી હતી. જો કે, હવે માનવ સંશાધન મંત્રાલય દ્વારા વર્ષમાં બે વખત જ નેટ લેવાનો નિર્ણય જાહેર કરી દીધો છે. એટલુ જ નહી પરંતુ હવે નેટ પણ ઓનલાઇન જ લેવામાં આવશે.

અત્યાર સુધી નેટ માટે વિદ્યાર્થીઓએ જે તે અલગ અલગ જગ્યાએ પરીક્ષા આપવા માટે જવુ પડતુ હતુ. જેના બદલે કોઇ નિશ્ચિત કેન્દ્રો પરથી કોમ્પ્યુટર આધારિત ઓનલાઇન એકઝામ આપવાની રહેશે. કોલેજોમાં લેક્ચરર બનવા માટે તાજેતરમાં નેટ લેવામા આવી હતી. વર્ષમાં બે વખત લેવાતી નેટ માત્ર એક જ વખત લેવાની તૈયારીઓ શરૂ કરવામાં આવી હતી. પરંતુ તાજેતરમાં કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા નેશનલ ટેસ્ટીંગ એજન્સી (એન.ટી.એ.)ની રચના કરવામાં આવી છે.

હવે પછી આ એજન્સી દ્વારા જ નીટ, નીટ સહિતના તમામ પરીક્ષાઓ યોજવામાં આવશે તેવી સ્પષ્ટતા પણ કરી દેવામાં આવી છે. નેટ સાથે સંકળાયેલા તજજ્ઞો કહે છે વર્ષમાં એક જ વખત નેટ લેવાની તૈયારી શરૂ થઇ હતી. પરંતુ અચાનક માનવ સંશાધન મંત્રાલય દ્વારા નેશનલ ટેસ્ટીંગ એજન્સીની રચના કરી દેવામાં આવતાં હવે તમામ એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ એક જ એજન્સી મારફતે લેવામાં આવે તેવું તંત્ર ગોઠવવામાં આવી રહ્યું છે. આ ઉપરાંત વર્ષમાં એક જ વખત નેટ લેવાની વાત હતી તેની જગ્યા વર્ષમાં બે વખત નેટ લેવામાં આવશે. જો કે, મહત્વનો ફેરફાર એ કરવામાં આવ્યો છે કે અત્યાર સુધી નેટનું સંચાલન સેન્ટ્રલ બોર્ડ કરતુ હતુ. જેના કારણે બોર્ડ દ્વારા ઉમેદવારોને જે કોલેજ કે શાળામાં બેઠક વ્યવસ્થા આપવામાં આવે ત્યા પરીક્ષા આપવા માટે જવુ પડતુ હતુ. જેના બદલે હવે નેટ પણ માત્ર અને માત્ર ઓનલાઇન સીસ્ટમથી લેવામાં આવશે. ઉમેદવારોએ કોમ્પ્યુટર પર બેસીને જ નેટની એકઝામ આપવાની રહેશે. ઉમેદવારોએ એકઝામમાં પુછાનારા તમામ પ્રશ્નો એમસીક્યુ પ્રમાણે આપવાના રહેશે. સેન્ટ્રલ બોર્ડ દ્વારા ચાલુ વર્ષથી જ નેટ વર્ષમાં એક જ વખત લેવાની સ્પષ્ટતા કરી હતી. જેની સામે સમગ્ર દેશમાંથી ઉમેદવારોએ વિરોધ પણ વ્યક્ત કર્યો હતો. પરંતુ હવે જેઇઇમેઇન, નીટ અને નેટ સહિતની તમામ એકઝામ એક જ એજન્સી દ્વારા અને તે પણ કોમ્પ્યુટર આધારિત લેવાની જાહેરાત કરી દેવામાં આવી છે.

આમ, હવે લેક્ચરર બનવા માટે ઉમેદવારોને વર્ષમા બે તક મળશે પણ કોમ્પ્યુટર પર એકઝામ આપવી પડશે. સેન્ટ્રલ બોર્ડ પોતાના મુખ્ય કાર્ય પર ધ્યાન આપી શકે તે માટે નવી એકઝામ એજન્સીની રચના કરવામાં આવી છે. ઉમેદવારોએ ઓનલાઇન જવાબો આપવા પડશે ! લેક્ચરર બનવા માટે હાલમાં લેવાતી નેટમાં એક પ્રૅંપત્ર સબ્જેક્ટીવ એટલે કે ઉમેદવારો જે વિષયમાં નેટ આપતાં હોય તેના પુછવામા આવે છે. જયારે બીજુ પ્રૅંપત્ર જનરલ હોય છે. જેમાં ઉમેદવારોએ ચાર વિકલ્પોમાંથી એકની પસંદગી કરવાની હોય છે. ઓનલાઇન એકઝામમાં પણ આજ રીતે વિદ્યાર્થીઓએ કોમ્પ્યુટરમાં વૈકલ્પોની પસંદગી આપવાની રહેશે.

બોર્ડના વિદ્યાર્થીઓ અને વાલીઓ માટે શિક્ષણ સર્વદા એક જ એવું માધ્યમ જે માહિતીઓથી વાકેફ રાખે: લવાજમ માટે સંપર્ક કરો: ૯૮૨૫૩ ૪૪૯૪૪

IAS-IPS બનવા પ્રારંભિક પરીક્ષા કેવા પ્રકારની હોય?

IAS Preliminary Exam Syllabus (General Studies)

The Preliminary Examination of Union Public Service Commission for Civil Services Examination is popularly called CSAT or Civil Services Aptitude Test. The CSAT is actually the second paper of General Studies introduced in 2011. The CSAT was introduced to end the use of scaling system for varying subjects in the General Studies paper.

The benefit of introducing aptitude tests in the civil exam is that it assesses your logical reasoning and thinking performance. It is based on multiple choice questions answered in exam conditions. No subject influences, or can have an effect on an aptitude test.

Some changes are made in the format of Civil Services Examination since 2013. It's for the first time the Indian Forest Service (IFS) aspirants were combined with the Civil Services aspirants and are made to take the preliminary examination. Those Indian Forest Service aspirants who may eventually clear the Preliminary examination have to write separate exams for their Mains Indian Forest Service examination.

There is also a change in the pattern of the Civil Services Mains examination from 2013. Now there are four compulsory papers of General Studies, and only one optional subject instead of two, one compulsory essay paper is also there. Besides, English and one language paper is of only qualifying nature.

The UPSC Preliminary Examination shall comprise two compulsory papers of 200 marks each.

Paper I - (200 marks)

- o Current events of national and international importance.
- o History of India and Indian National Movement.
- o Indian and World Geography - Physical, Social, Economic Geography of India and the World.
- o Indian Polity and Governance - Constitution, Political System, Panchayati Raj, Public Policy, Rights Issues, etc.
- o Economic and Social Development Sustainable Development, Poverty, Inclusion, Demographics, Social Sector initiatives, etc.
- o General issues on Environmental Ecology, Bio-diversity and Climate Change - that do not require subject specialization.
- o General Science.

IAS Preliminary Exam Syllabus (CSAT)

The Preliminary Examination of Union Public Service Commission for Civil Services Examination is popularly called CSAT or Civil Services Aptitude Test. The CSAT is actually the second paper of General Studies introduced in 2011. The CSAT was introduced to end the use of scaling system for varying subjects in the General Studies paper.

The benefit of introducing aptitude tests in the civil exam is that it assesses your logical reasoning and thinking performance. It is based on multiple choice questions answered in exam conditions. No subject influences, or can have an effect on an aptitude test.

Some changes are made in the format of Civil Services Examination since 2013. It's for the first time the Indian Forest Service (IFS) aspirants were combined with the Civil Services aspirants and are made to take the preliminary examination. Those Indian Forest Service aspirants who may eventually clear the Preliminary examination have to write separate exams for their Mains Indian Forest Service examination.

There is also a change in the pattern of the Civil Services Mains examination from 2013. Now there are four compulsory papers of General Studies, and only one optional subject instead of two, one compulsory essay paper is also there. Besides, English and one language paper is of only qualifying nature.

The UPSC Preliminary Examination shall comprise two compulsory papers of 200 marks each.

Paper II- (200 marks) Duration

- Comprehension
- Interpersonal skills including communication skills;
- Logical reasoning and analytical ability
- Decision-making and problem-solving
- General mental ability
- Basic numeracy (numbers and their relations, orders of magnitude, etc.) (Class X level), Data interpretation (charts, graphs, tables, data sufficiency etc. - Class X level)
- English Language Comprehension skills (Class X level).

Note : The questions will be of multiple choice, objective type.

૨૦૧૮માં યુપીએસસીની કઈ પરીક્ષા ક્યારે લેવાશે?

S. No.	Name of Examination	Date of Notification	Last Date for receipt of Applications	Date of commencement of Exam	Duration of Exam
1	Engineering Services (Preliminary) Examination, 2018	27.09.2017	23.10.2017	07.01.2018 (SUNDAY)	1 DAY
2	**Reserved for UPSC RT/ Examination**			21.01.2018 (SUNDAY)	1 DAY
3	C.D.S. Examination (I), 2018	08.11.2017	04.12.2017	04.02.2018 (SUNDAY)	1 DAY
4	**Reserved for UPSC RT/ Examination**			25.02.2018 (SUNDAY)	1 DAY
5	CISF AC(EXE) LDCE-2018	06.12.2017	29.12.2017	04.03.2018 (SUNDAY)	1 DAY
6	**Reserved for UPSC RT/ Examination**			11.03.2018 (SUNDAY)	1 DAY
7	N.D.A. & N.A. Examination (I), 2018	10.01.2018	05.02.2018	22.04.2018 (SUNDAY)	1 DAY
8	Civil Services (Preliminary) Examination, 2018	07.02..2018	06.03.2018	03.06.2018 (SUNDAY)	1 DAY
9	Indian Forest Service (Preliminary) Examination, 2018 through CS(P) Examination 2018				
10	I.E.S./I.S.S. Examination, 2018	21.03.2018	16.04.2018	29.6.2018 (FRIDAY)	3 DAYS
11	Combined Geo-Scientist and Geologist Examination, 2018	21.03.2018	16.04.2018	29.6.2018 (FRIDAY)	3 DAYS
12	Engineering Services (Main) Examination, 2018			01.07.2018 (SUNDAY)	1 DAY
13	Combined Medical Services Examination, 2018	11.04.2018	07.05.2018	22.07.2018 (SUNDAY)	1 DAY
14	**Reserved for UPSC RT/ Examination**			29.07.2018 (SUNDAY)	1 DAY
15	Central Armed Police Forces (ACs) Examination, 2018	25.04.2018	21.05.2018	12.08.2018 (SUNDAY)	1 DAY
16	**Reserved for UPSC RT/ Examination**			19.08.2018 (SUNDAY)	1 DAY
17	N.D.A. & N.A. Examination (II), 2018	06.06.2018	02.07.2018	09.09.2018 (SUNDAY)	1 DAY
18	**Reserved for UPSC RT/ Examination**			23.09.2018 (SUNDAY)	1 DAY
19	Civil Services (Main) Examination, 2018			01.10.2018 (MONDAY)	5 DAYS
20	**Reserved for UPSC RT/ Examination**			28.10.2018 (SUNDAY)	1 DAY
21	C.D.S. Examination (II), 2018	08.08.2018	03.09.2018	18.11.2018 (SUNDAY)	1 DAY
22	**Reserved for UPSC RT/ Examination**			25.11.2018 (SUNDAY)	1 DAY
23	Indian Forest Service (Main) Examination, 2018			02.12.2018 (SUNDAY)	10 DAYS
24	S.O./Steno (GD-B/GD-I) LDCE	12.09.2018	05.10.2018	15.12.2018 (SATURDAY)	2 DAYS

UPSC ક્રેક કરવી હોય તો ખાનગી સાહિત્ય અને કોચિંગ પર આધાર ન રાખો

પોતાનામાં કોન્ફીડન્સ જરૂરી: પુલકિત ગર્ગ :

ઓલ ઇન્ડિયામાં ૨૭ અને ગુજરાતમાં પ્રથમ હું લખનૌમાં આઇઆઇટીમાં ફરજ બજાવું છું. અગાઉ પણ મેં યુપીએસસીની પરીક્ષા આપી હતી, પરંતુ તેમાં મારો ૪૯૯ રેંક આવ્યો હતો. મારી ઇચ્છા આઇ.એ.એસ. બનવાની હોવાથી મેં બીજી વખત પ્રયાસ કર્યો હતો. જેમાં હું સફળ થયો છું. હું સળંગ એક વર્ષ સુધી દરરોજ ૮ થી ૧૦ કલાક મહેનત કરતો હતો. મેં આઇઆઇટી દિલ્હીથી કેમિસ્ટ્રી વિષય સાથે જ પાસ કર્યુ હોવાથી મેં યુપીએસસીમાં પણ આ જ વિષય રાખ્યો હતો. આઇ.એ.એસ. થવાથી વધુને વધુ લોકોના સંપર્કમાં આવી શકાય અને વધુ લોકોને મદદ કરી શકાય તેવા આશયથી હું આઇએએસ થવા ઇચ્છું છું. હાલમાં યુપીએસસીની તૈયારી કરતાં ઉમેદવારોને કહેવા માંગુ છું કે ખાનગી ટ્યુશન કલાસીસ કે ખાનગી સાહિત્ય પર આધાર રાખવાના બદલે પોતાના પર વિશ્વાસ રાખો. કલાસીસમાં ટ્રેનિંગના નામે રૂપિયા અને સમયનો બગાડ ન કરો. ઓનલાઇન જે સાહિત્ય ઉપલબ્ધ છે તે અને ન્યુઝપેપર વાંચો તો પાસ થવું જરાય અઘરું નથી.

યુપીએસસીમાં સફળ ઉમેદવારોના મંતવ્યો

૨૨ વર્ષની ઉંમરે પહેલા પ્રયત્ને કોમલ પટેલએ યુપીએસસી પાસ કરી દીધી

ઓલ ઇન્ડિયામાં ૩૩૫ રેંક, ગુજરાતમાં ચોથો હાલમાં કોમલ વિદેશ હોવાથી તેના પિતા કહે છે ગુજરાતમાં સૌથી નાની ઉંમરે એટલે કે ૨૨ વર્ષની ઉંમરે અને તે પણ ગણિત વિષય સાથે ઞઙજઈ પાસ કરનારી કોમલ કદાચ પહેલી ઉમેદવાર હશે. નાની ઉંમરથી જ ભારતના એમ્બેસેડર બનવાની ઇચ્છા હોવાથી તેણે યુપીએસસીની તૈયારી શરૂ કરી હતી. કોમલે ધીરૂભાઇ અંબાણી યુનિવર્સિટીમાંથી બી.ટેક કર્યું છે. બી.ટેક થયા પછી મલ્ટિનેશનલ કંપનીઓમાંથી જોબ મળતી હોવા છતાં તેણે તૈયારી કરવાનું પસંદ કર્યું હતું. ધો.૧૦ ગાંધીનગરના સ્વામીનારાયણ ગુરુકુળમાંથી પાસ કર્યુ હતું. કોમલ નાનપણથી બીએપીએસ દ્વારા બાળ શિબિરમાં જતી હતી. બીએસપીએસ અને પ્રમુખ સ્વામીના આશીર્વાદથી જ કોમલ ગણિત જેવી વિષય રાખીને પણ પ્રથમ પ્રયાસે પાસ થઇ છે. જો કે, કોમલને આઇએએસ મળે તેમ ન હોવાથી તે બીજી વખત પરીક્ષા આપશે.

સુરતની એસવીએનઆઇટીમાંથી મિકેનિકલ એન્જિનિયર બન્યા બાદ યુપીએસસી પાસ કરી બતાવી: તેજસ પરમાર

ઓલ ઇન્ડિયામાં ૩૧૦ રેંક અને ગુજરાતમાં ત્રીજા રેંક મેં સુરતની એસવીએનઆઇટીમાંથી મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ કર્યુ છે. મારો આ બીજો પ્રયાસ છે. ઓબીસીમાં હોવાથી કદાચ આઇએએસ નહીં મળે પરંતુ આઇપીએસ મળે તેવી શક્યતા છે. ગુજરાતી ભાષા પ્રત્યે લગાવ હોવાના કારણે મેં ગુજરાતી સાહિત્ય વિષય પસંદ કર્યો હતો. ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓમાં સિવિલ સર્વિસીસ પ્રત્યે અવરનેસ ન હોવાથી મોટી સંખ્યામાં ઉમેદવારો પાસ થતા નથી. પરંતુ પ્રેક્ટિસ કરવાથી અને મહેનત કરવાથી સારું પરિણામ મેળવી શકાય છે.

પોલીસ પિતાથી પ્રભાવિત હતો એટલે બન્યો આઇ.પી.એસ. :રવિન્દ્ર પટેલ :

ઓલ ઇન્ડિયામાં ૧૭૬ અને ગુજરાતમાં બીજો રેંક મારા પિતા પણ ઈંઙજ અધિકારી છે. નાનપણથી જ હું પિતાને જોઇને મોટો થયો હોવાથી મારી ઇચ્છા પણ મોટા થઇને ઈંઙજ બનવાની હતી. મને જે રેંક મળ્યો છે તે પ્રમાણે મને કદાચ ઈંઅજ નહીં મળે પરંતુ ઈંઙજ મળે તો હું સ્વીકારવા તૈયાર છું. મારા પિતા હાલ રાજકોટમાં ડીઆઇજી છે. મારા પરિવારમાં તમામ સરકારી નોકરી કરે છે. પિતા પોલીસમાં હોવાથી તેમની કામ કરવાની પ્રણાલિકા જોઇને મને પણ આઇપીએસ થવાની ઇચ્છા હતી જે હવે પૂરી થાય તેવી શક્યતા છે.

ઈસરોમાં કામ કરતા કરતા પ્રકાશ પરમારએ યુપીએસસી ક્લીયર કરી

ઓલ ઇન્ડિયા ૬૦૨ રેંક અને ગુજરાતમાં છઠ્ઠો હું હાલ એમ.ડી. તરીકે પ્રેક્ટિસ કરું છું. પરંતુ વર્ષોથી પબ્લિક સર્વિસમાં જવાની ઇચ્છા હોવાથી મેં આ માટેની તૈયારી શરૂ કરી હતી. યુપીએસસીમાં મેં ગુજરાતી સાહિત્ય વિષય રાખ્યો હતો. કારણે કે સાહિત્ય સમાજને જોડે છે તેવું હું માનું છું. વિક્રમ પી.આર. : ઓલ ઇન્ડિયામાં ૭૪૩ અને ગુજરાતમાં આઠમાં ક્રમે મેં ત્રીજા પ્રયાસે યુપીએસસીની પરીક્ષા પાસ કરી છે. હાલમાં હું ઇસરોમાં કામ કરું છું. મને હાલ આઇએએસ મળે તેવી શક્યતા નથી, જેના લીધે હું ફરીવાર પરીક્ષા આપીશ. યુપીએસસીની તૈયારી કરતાં ઉમેદવારોને કહેવાનું કે એક પ્રયાસમાં નિષ્ફળ જાવ તો બીજો અને ત્રીજો પ્રયાસ કરો પરંતુ હિંમત હારો નહીં. મોટાભાગના યુવાનો એક વખત નાપાસ થવાથી છોડી દેતા હોય છે. પરંતુ લાગ્યા રહો તો સફળતા ચોક્કસ મળે છે.

'દરેક નેગેટીવ વિચારો વખતે તમે કોમનસેન્સનો ઉપયોગ કરવાની આદત પાડો, તો આપોઆપ પોઝીટીવ થીંકીંગની આદત પડશે.'

'ધર્મ કહે છે કે સાચુ સુખ તમારા ખુદનાં મનમાં જ છુપાયેલું છે, જેમ કસ્તુરીમૃગ પોતાની નાભીમાં રહેલી કસ્તુરીની સુગંધથી આકર્ષાઇને તેને મેળવવા આમ તેમ ભટકયા કરે છે તેમ મનુષ્ય પણ સુખ પ્રાપ્તિની ઇચ્છામાં આમ તેમ ભટક્યા કરે છે પરંતુ જેમ કસ્તુરીમૃગ કસ્તુરીને મેળવી શકતું નથી તેમ માનવી પણ બહારની દુનિયામાંથી મનનું સુખ પ્રાપ્ત કરી શકતો નથી. પણ માનવ પોતાની અંદર ઉતરીને જુએ છે તો તેને સુખનાં ભંડારો મળી આવે છે. તમને ખબર છે આધુનિક મનોવિજ્ઞાન ધર્મની આ ફિલસુફી સાથે બિલકુલ સહમત છે. આધુનિક મનોવિજ્ઞાન કહે છે કે તમારી જે કોઇ મનોસ્થિતિ હોય, હતાશા, ક્રોધ, આનંદ, પ્રેમ, ધિક્કાર - એ કોઇ પણ સ્થિતિ માટે બહારના સંજોગો બિલકુલ જવાબદાર નથી. તમારી આ સ્થિતિ માટે ફક્ત તમે અને ફક્ત તમારું મન જવાબદાર છે. તમે જ્યારે પોઝીટીવ વિચારો કરશો ત્યારે તમને કોઇ સંજોગો હતાશ અને દુઃખી કરી શકે નહીં, પરંતુ જ્યારે તમે નેગેટીવ વિચારો કરશો ત્યારે એક નાની બાબત પણ તમને દુઃખના પહાડ જેવી લાગશે.'

'સલાહ તો તમારા જેવી ઘણા બધા લોકો આપે છે. પોઝીટીવ થીંકીંગ રાખીએ તો આ લાભ થાય અને પોઝીટીવ થીંકીંગ રાખીએ તો તે લાભ થાય પરંતુ થાય એવું કે જ્યારે કોઇ સંજોગો કે ઘટના એવી બને કે ત્યારે પોઝીટીવ વિચારો કરવા પ્રયત્ન કરીએ છતાં હરીફરીને મન નેગેટીવ વિચારો જ કરવા લાગે છે. અમે પણ જાણીએ છીએ કે પોઝીટીવ વિચારો કરવા જોઇએ પરંતુ શું કરીએ નેગેટીવ વિચારો પીછો જ છોડતા નથી!'

'બિલકુલ સાચી વાત છે તમારી, મહદ્અંશે આવું જ બનતું હોય છે. આપણે જાણતા હોઇએ કે પોઝીટીવ થીંકીંગ કરવું જોઇએ અને છતાંયે મનના ઊંડાણમાંથી નેગેટીવ વિચારો ઉભરાતા જ જતા હોય છે. પણ એનું કારણ જાણો છો? એનું કારણ છે આપણી આદત. આપણે જ નેગેટીવ થીંકીંગની આદત પાડી હોય છે.'

'ના હો! બિલકુલ ખોટી વાત! અમે આવી કોઇ આદત પાડી નથી. હા, કોઇ શારીરિક બાબત હોય તો એવું માની શકાય કે આવી આદત પાડી હશે પરંતુ વિચારો તો આમ પણ મનમાં આપોઆપ સ્ફુરતા હોય છે અને હા પોઝીટીવ વિચારો માટે પ્રયત્નો કરવા પડે છે. પરંતુ નેગેટીવ વિચારો તો બિલ્કુલ પ્રયત્ન વગર આવી પડે છે. તો અમે તેની આદત પાડી છે તેવું તમે કઇ રીતે કહી શકો?'

'સાચી વાત છે કે નેગેટીવ થીંકીંગ વિશે કોઇ જ પ્રયત્નો કરવા પડતા નથી. હકીકતમાં એ આપણા

મનની લાક્ષણિકતા છે કે નેગેટીવ વસ્તુ તે જલ્દીથી સ્વીકારી લે છે અને તેની આદત પણ જલ્દીથી પાડી દે છે. આ વાત સારી રીતે સમજવા માટે આપણે કમલેશ અને મિતેષને મળીશું. એક નોકરીનાં ઇન્ટરવ્યુમાં બંને ફેઇલ ગયેલા ઉમેદવારો છે. કમલેશ વિચારે છે, પહેલેથી બધુ નક્કી જ હોય છે. ઇન્ટરવ્યુ લેવાનો તો બધો દેખાવ જ છે. બધે જ લાગવગ અને ભ્રષ્ટાચાર ચાલે છે. આ દુનિયામાં ક્યાંયે સીધા માણસોની કોઇ કીંમત નથી. હવે ફરી એનું એ જ, રોજે રોજ ન્યુઝ પેપરના પાના ફેરવો, ફરી ફરી જાહેરાતો વાંચો અને અરજી કર્યા કરો. એજ્યુકેશન પર નોકરી મળવાની કોઇ ગેરંટી નથી. જ્યારે મિતેષ વિચારે છે કે ખરેખર પસંદ થયેલ ઉમેદવાર વધુ યોગ્યતાવાળો હતો અને તેની ઇન્ટરવ્યુ માટેની તૈયારી પણ ઘણી સારી હતી. મને તો લાગે છછ કે હવે બીજી વખત મારે પણ આજે પસંદ થયેલા ઉમેદવારની જેમ સખત તૈયારી કરીને જવું પડશે. કંપનીની માહિતી, જગ્યા માટેની ફરજો, આગળ વધવાની તકો વગેરે અંગે હોમવર્ક કરીને જઇએ તો આપણા પણ પસંદ થવા ચાન્સ વધે ખરા.

કમલેશે કર્યુ નેગેટીવ થીંકીંગ અને મેળવી હતાશા પણ તેને પોતાની નેગેટીવીટી માટે કોઇ પ્રયત્ન કરવો પડ્યો નથી કે પોતાની કોઇ જવાબદારી સ્વીકારવી પડી નથી. સામાજીક પરિસ્થિતિને દોષ આપી દીધો, પોતાના રિજેકશન માટે ખુબ સહેલુ છે આવી રીતે નેગેટીવ વિચારવાનું. આપણી પોતાની કોઇ જવાબદારી જ નહીં, કંઇ કરવાનું નહીં. સબ સલામત. મનને આવી સલામત સ્થિતિ એટલી બધી માફક આવે છે કે તે નેગેટીવ થીંકીંગને પોતાની આદત બનાવી દે છે. મનની આ સલામત સ્થિતિમાંથી બહાર નીકળવું પડે જો એ પોઝીટીવ થીંકીંગ કરે તો કંઇક ક્રિયાશીલ બનવું પડે, કંઇક જવાબદારી સ્વીકારવી પડે. આ માટે મિતેષના વિચારો જુઓ. તે પોઝીટીવ થીંકીંગ ધરાવે છે. આથી જ ખુદની જવાબદારી સ્વીકારીને બીજા ઇન્ટરવ્યુમાં સંપૂર્ણ તૈયારી સાથે જવાનું નક્કી કરે છે. આ સંપૂર્ણ તૈયારી કરવા માટે તેને માહિતી મેળવવી પડશે, તેનું પૃથક્કરણ કે વિશ્લેષણ કરવું પડશે કે કંઇક યાદ રાખવું પડશે. મતલબ કે મનને ક્રિયાશીલ બનવું પડશે, કંઇક જવાબદારી ઉપાડવી પડશે.'

'વાત તો તમારી સો ટકાની છે. નેગેટીવ થીંકીંગમાં એક જાતની સલામતી તો લાગે છે જ, માટે તો નેગેટીવ થીંકીંગ ઇઝી છે અને આદતની જેમ કંઇક ઘટના બનતા ચાલુ થઇ જાય છે, તો પછી પોઝીટીવ થીંકીંગ કેળવવા અને નેગેટીવ થીંકીંગથી છુટવા માટે શું કરવું જોઇએ?'

'એક જ વાક્યમાં કહુ તો - કોમન સેન્સનો ઉપયોગ કરવો.'

'આ મજાક નથી, દરેક નેગેટીવ વિચારો વખતે તમે કોમનસેન્સનો ઉપયોગ કરવાની આદત પાડો, તો આપોઆપ પોઝીટીવ થીંકીંગની આદત પડશે.'

આધુનિક મનોવિજ્ઞાન કહે છે કે તમારી જે કોઇ મનોસ્થિતિ હોય, હતાશા, ક્રોધ, આનંદ, પ્રેમ, ધિક્કાર - એ કોઇ પણ સ્થિતિ માટે બાહ્ય સંજોગો બિલકુલ જવાબદાર નથી. તમારી આ સ્થિતિ માટે ફક્ત તમે અને ફક્ત તમારું મન જવાબદાર છે. તમે જ્યારે પોઝીટીવ વિચારો કરશો ત્યારે તમને કોઇ સંજોગો હતાશ અને દુ:ખી કરી શકે નહીં, પરંતુ જ્યારે તમે નેગેટીવ વિચારો કરશો ત્યારે એક નાની બાબત પણ તમને દુ:ખના પહાડ જેવી લાગશે.'

જીવનની મુશ્કેલ પરિસ્થિતિમાં પણ ટકી રહેવાનું બળ મેળવવા શું કરવું?

ભગવાનની ઇચ્છાને જ જોવામાં આવે તો મન ક્યારેય વિચલિત થતું નથી

અમેરિકાના પ્રેસિડન્ટ અબ્રાહમ લિન્કનના ઓરડામાં એક વાક્ય મઢાવીને રાખેલું હતું. 'ઝવશત ક્ષિંઝ તવફહહ ાફતત' 'આ પણ પસાર થઈ જશે.' આ વિશે લિન્કનને પૂછતાં તેમણે કહ્યું હતું મુશ્કેલીઓ જયારે આવે છે, ત્યારે હું વિચાર કરું છું કે 'આ પણ પસાર થઈ જશે.' આથી મુશ્કેલીઓ મને ખળભળાવી મૂકતી નથી અને જયારે સિદ્ધિ અને સફળતા મળે છે, ત્યારે આ વાક્ય મને ગર્વથી દૂર રાખે છે.' લિન્કનની જેમ આપણે પણ 'આ સમય પસાર થઈ જશે.' આ એક જ વાક્ય યાદ રાખીએ તો જીવનની મુશ્કેલ પરિસ્થિતિઓમાં પણ ટકી રહેવાનું બળ મળે છે. આ ઉપરાંત જે કંઈ થાય છે, તે બધું જ ભગવાનની ઇચ્છાથી થાય છે. ભગવાન મંગળમય છે. બધાંનું મંગળ કરી રહયા છે. એમની ઇચ્છા માનીને આવેલી દુ:ખની પરિસ્થિતિને પણ જો સ્વીકારી લેવામાં આવે તો પછી એ પરિસ્થિતિ દુ:ખદાયી રહેતી નથી. આ સંદર્ભમાં શ્રી રામકૃષ્ણદેવની વાર્તા છે. એક વણકર હતો. તે રામનો ભક્ત હતો. બધું જ રામની ઇચ્છાથી થાય છે, તેમ માનીને ચાલતો હતો. એક વખત રાત્રે તે રામનું ભજન કરતો પોતાના આંગણામાં બેઠો હતો, ત્યાં ચોરીનો માલ લઈને ચાર ચોર આવ્યા. તેમના માલનું પોટલું ખૂબ ભારે હતું, તેથી તેઓ કોઈ મજૂરની શોધમાં હતા. તેમણે આ વણકરને જોયો અને કહયું 'ચાલ ઉભો થા, પોટલું ચકી લે અને અમે કહીએ, ત્યાં મૂકી જા.' જેવી રામની ઇચ્છા કહીને તે ભો થયો. પોટલું લઈને ચોરની સાથે ચાલવા મંડ્યો.

એટલામાં ચોરોને શોધી રહેલા પોલીસો આવ્યા. ચોરો તો નાસી ગયા. પણ પોટલા સહિત વણકર પકડાઈ ગયો. એની પાસે ચોરીનો બધો જ માલ હતો. એટલે તેને પકડીને જેલમાં પૂરી દીધો. લોકોને ખબર પડી, તો લોકો અરેરાટી કરવા લાગ્યા કે બિચારો, આવો ભોળો ભટાક રામનો ભગત. કોઈ દિવસ ચોરી કરે જ નહીં, એને જેલમાં કેમ નાખ્યો ? પછી કોર્ટમાં કેસ ચાલ્યો. ન્યાયાધીશે તેને પૂછ્યું, 'ખરેખર શું થયું હતું તે તું કહે.' ત્યારે તેણે કહયું, 'નામદાર, રામની ઇચ્છાથી હું મારા ઘરમાં બેસીને ઘરમાં બેસીને રામનું નામ લેતો હતો. ત્યાં રામની ઇચ્છાથી ચાર માણસો પોટલું ચકીને આવ્યા. રામની ઇચ્છાથી એમણે મને પોટલું ચકવાનું કહયું. રામની ઇચ્છાથી એ પોટલું ચકીને હું તેમની સાથે ચાલવા લાગ્યો. રામની ઇચ્છાથી પોલીસો આવ્યા અને પેલા ચારેય ભાગી ગયા અને હું રામની ઇચ્છાથી પકડાઈ ગયો. રામની ઇચ્છાથી મને જેલમાં પૂરી દેવામાં આવ્યો અને હવે રામની ઇચ્છાથી હું તમારી સામે ઉભો છું.' ન્યાયાધીશે જોયું કે, આ તો ખરેખર રામનો ભગત છે. આ કદી ચોરી કરે નહીં. એટલે તેને છોડી મૂક્યો, ત્યારે તે ભગતે કહયું, 'હજૂર, રામની ઇચ્છાથી હવે હું છૂટી ગયો.' આ રીતે સુખમાં અને દુ:ખમાં કોઈ પણ પરિસ્થિતિમાં ભગવાનની ઇચ્છાને જ જોવામાં આવે તો મન ક્યારેય વિચલિત થતું નથી. દરેક સ્થિતિમાં એ સ્વસ્થ અને શાંત રહી શકે છે.

એવા અભ્યાસક્રમો પસંદ કરો કે જે જોબ સેટીસફેક્શન આપે

■ રોબોટિક્સ ■

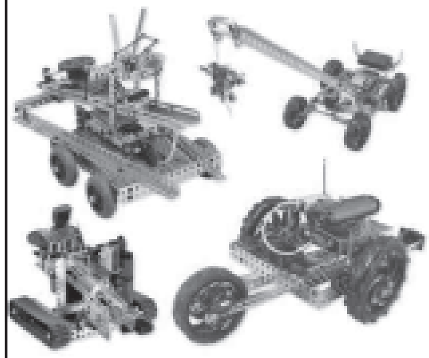

રોબોટિક્સ એ ટેકનોલોજીની બિલકુલ અદ્યતન વિદ્યાશાખા છે. રોબોટિક્સ અભ્યાસમાં માનવજીવન સાથે તેમજ ઉત્પાદન એકમ સાથે સંકલિત કામગીરીને માનવ રહિત મશીન એટલે કે રોબોટ્સથી કેવી રીતે કરી શકાય તેનું જ્ઞાન આપવામાં આવે છે. વિવિધ પ્રકારની કામગીરી માટે રોબોટ્સની ડિઝાઇન કેવી હોવી જોઈએ, તેની રચના, તેનું સંચાલન, સ્ટ્રક્ચરલ ડિપોઝીશન, ઉત્પાદન અને તેની એપ્લિકેશનનું જ્ઞાન રોબોટિક્સમા આપવામાં આવે છે.

ગુજરાતમાં હાલ બેચરલ ઓફ ટેકનોલોજી લેવલે એકેય કોલેજમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલતો નથી પરંતુ, માસ્ટર ડિગ્રી ઓફ એન્જિનિયરિંગ લેવલે રોબોટિક્સનો અભ્યાસ શક્ય છે.

રોબોટ્સથી સિક્યુરિટી, સુપરવિઝન, ટ્રાન્સપોર્ટેશન, ટિકેટિંગ, મેડિકલ સહિત અનેક ક્ષેત્રોની કામગીરી બિલકુલ સરળ અને બિનખર્ચાળ બની જાય છે. કેટલાક દેશોમાં રોબોટિક્સનો વિરોધ એટલા માટે પણ થાય છે કેમકે રોબોટિક્સ એક પ્રકારે રોજગારી ઓછી કરતો અભ્યાસક્રમ છે.

■ ન્યુક્લિયર એનર્જી ■

વિશ્વમાં પ્રતિ સેકન્ડે વીજળી વપરાશમાં વધારો થઈ રહયો છે. કૂદકેને ભૂસકે વધતી વીજળીની માગને પહોંચી વળવા માટે વિશ્વએ હવે પરંપરાગત અને પ્રદૂષણ ફેલાવતા વીજ ઉત્પાદન મથકોની જગ્યાએ પોલ્યુશન ફ્રી વીજ ઉત્પાદન મથકો ઉભા કરવા પડે તેમ છે નહીંતર પૃથ્વી પર પ્રદૂષણની માત્રા માનવજીવન માટે જોખમી બની શકે તેમ છે. આવી સ્થિતિમાં ન્યુક્લિયર (પરમાણુ ઉર્જા) એનર્જી એ વીજ ઉત્પાદનનો શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ બની શકે તેમ છે. આથી હવે પછી વિશ્વમાં મોટા મોટા પાવર પ્લાન્ટ ન્યુક્લિયર એનર્જી બેઝ્ડ હશે.

ભારત સહિત વિશ્વના અનેક દેશોમાં વીજળીની વધી રહેલી માગને પહોંચી વળવા તેમજ પ્રદૂષણ રહિત વીજ ઉત્પાદન થઈ શકે તે માટે આ વિકલ્પને જ અપનાવવો પડે તેમ છે.

ગુજરાતમાં ન્યુક્લિયર એનર્જી ક્ષેત્રે કોઈ અભ્યાસક્રમ ચાલતો નથી. હા, ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજીમાં ન્યુક્લિયર એનર્જીના અભ્યાસક્રમો કાર્યરત છે. એવું કહેવાય છે કે ન્યુક્લીયર એનર્જી ક્ષેત્રમાં માસ્ટર ડિગ્રી સુધી અભ્યાસ કરનારા વિદ્યાર્થીઓ આપોઆપ જ એક વૈજ્ઞાનિકની ઓળખ પ્રસ્થાપિત કરી દેતા હોય છે. ન્યુક્લીયર એનર્જી ક્ષેત્રમાં ભારત સરકાર અભ્યાસાર્થે અનેક સ્કોલરશીપ આપે છે એટલું જ નહીં પરંતુ, સંશોધન માટે ફેલોશીપ પ્રોગ્રામ પણ ઓફર કરે છે. કોઈપણ દેશ માટે ન્યુક્લીયર એન્જિનિયર એક રાષ્ટ્રીય સંપતિ સમાન છે. ન્યુક્લિયર એનર્જીનો વ્યવસાય ગ્લોબલ એટલે વિશ્વવ્યાપી ગણવામાં આવે છે.

■ ડેરી ટેકનોલોજી ■

ડેરી એટલે સામાન્ય શબ્દોમાં કહીએ તો દૂધ અને દૂધ ઉત્પાદનોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરતી સંસ્થા. ડેરી ઉદ્યોગ લોકોના ઘરો સાથે સીધી રીતે સ્પર્શતો ઉદ્યોગ છે. ડેરી

ઉદ્યોગના વિકાસને કારણે દૂધ ઉત્પાદન ક્ષેત્રે અસાધારણ ક્રાંતિ થઈ છે. લોકોની શારીરિક દ્રઢતા અને ગુણવત્તા સુધારવા તેમજ રોજગારીની તકો વધારવા માટે ડેરી ટેકનોલોજીનો સિંહફાળો રહયો છે.

ડેરી ટેકનોલોજી ઉદ્યોગમાં દૂધના ટ્રાન્સપોર્ટેશનથી માંડીને તેને પર સંશોધન, પેકેજિંગ, પ્રોસેસિંગ, સંગ્રહ, વિતરણ, માર્કેટિંગ તેમજ અન્ય બનાવટો તૈયાર કરવા સુધીની કામગીરીનો અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે. ભારત કરતા વિદેશમાં ડેરી ટેકનોલોજીનું જ્ઞાન ધરાવતા લોકોની ભારે ડિમાન્ડ પ્રવર્તે છે.

જાહેર અને ખાનગી ક્ષેત્રે ડેરી પ્લાન્ટસ, કો-ઓપરેટિવ, સહકારી મંડળી, ખેતી અને પશુપાલન ક્ષેત્રમાં ડેરી ટેકનોલોજીનું જ્ઞાન ધરાવતા લોકોને રોજગારી આરામથી મળી જાય છે. ડેરી ટેકનોલોજીમાં ડિપ્લોમાંથી શરૂ કરીને બી.ટેક. સુધીના અભ્યાસક્રમો અને કેટલાક પી.જી. કોર્સના અભ્યાસક્રમો પણ ચાલી રહયા છે.

■ ફોરેન્સિક સાયન્સ ■

ફોરેન્સિક સાયન્સ એ વિજ્ઞાનની અલાયદી બ્રાન્ચ છે હાલમાં તેનો બહુલ ઉપયોગ ગુનાખોરી ઉકેલવા માટે થાય છે. ધો.૧૨ સાયન્સ સાથે પાસ થયેલા વિદ્યાર્થીઓ સાયન્સ ગ્રેજ્યુએટ થયા બાદ અમદાવાદ ખાતે આવેલી ગુજરાત ફોરેન્સિક સાયન્સ યુનિવર્સિટીમાંથી આ પીજી લેવલના અભ્યાસક્રમો કરી શકે છે.

ફોરેન્સિક સાયન્સમાં ફોરેન્સિક સાયકોલોજી, ક્રાઇમ સિન ઇન્વેસ્ટિગેશન, ડોક્યુમેન્ટ કે ઓબ્જેક્ટ લેબ ટેસ્ટિંગ, હસ્તાક્ષર ચકાસણી વગેરે પ્રકારનું જ્ઞાન આપવામાં આવે છે. સરકારી લેવલે આ અભ્યાસક્રમ ધરાવતા ઉમેદવારોને સરળતાથી નોકરી મળી શકે છે. તેવી જ રીતે પ્રાઇવેટ સેક્ટરમાં ડિટેક્ટીવ એજન્સીઓ, લેબોરેટરીઝ, સાયન્ટીસ્ટ, ફોરેન્સિક એનાલિસ્ટ અગર તો એકસપર્ટ વગેરે તરીકે કન્સલ્ટીંગ કામ થઈ શકે છે.

ફોરેન્સિક સાયન્સમાં ફોરેન્સિક સાયન્સ એન્ડ ક્રિમીનોલોજી, ક્વેશ્ચયન ડોક્યુમેન્ટસ, હેન્ડ રાઇટિંગ એકઝામિનેશન, પ્રાઇવેટ ઇન્વેસ્ટિગેટર, સાયબર ફોરેન્સિક, સાયબર ક્રાઇમ્સ, સાયબર સિક્યુરિટી, સાઇબર લૉઝ, ફોરેન્સિકલ બાયોટેકનોલોજી એન્ડ ડીએનએ ફિંગર પ્રિન્ટીંગ, ફોરેન્સિક સાયકોલોજી એન્ડ ક્રિમિનલ પ્રોફાઇલિંગ, ફોરેન્સિક મેડિસીન એન્ડ ટોક્સિકોલોજી, ક્રાઇમ સિન ઇન્વેસ્ટિગેશન, ફોરેન્સિક અકાઉન્ટિંગ એન્ડ ફ્રોડ એકઝામાઈન વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. હાલમાં જ્યારે ગુનાખોરીનું પ્રમાણ દિનપ્રતિદિન વધી રહયું છે ત્યારે ફોરેન્સિક સાયન્સ ક્ષેત્રને પણ પુષ્કળ પ્રમાણમાં નિષ્ણાંતોની આવશ્યકતા હોય છે.

■ એગ્રિકલ્ચરલ સાયન્સીઝ ■

ભારત ખેતી પ્રધાન દેશ છે અને એ આગામી દાયકાઓ સુધી રહેવાનો છે. ભારત જેટલી ખેતી વિશ્વમાં કદાચ ચીનમાં જ થતી હશે એ સિવાય ખેતીમાં વિવિધતા ક્ષેત્રમાં પણ ભારત બેજોડ છે. આવી સ્થિતિમાં ખેતી ક્ષેત્રમાં નિરંતર રીતે સંશોધનો અને તેના તારણો ઉપયોગી નિવડે છે. એગ્રિકલ્ચર સાયન્સીઝમાં કુદરતી, કુત્રિમ રીતે કઈ પદ્ધતિથી ખેતી કેવા પ્રકારના વાતાવરણમાં થઈ શકે ત્યાંથી શરૂ કરીને અર્થતંત્રમાં ખેતી તેમજ સોશ્યલ સાયન્ઝમાં ખેતીની ઉપયોગીતા સુધીનું જ્ઞાન આપવામાં આવે છે. જમીનની ફળદ્રુપતા, ભોગોલિક સ્થિતિ, વાતાવરણ વગેર અનુસાર કયા પ્રકારની ખેતી, કયા પાકની ખેતી, કેવી પદ્ધતિથી કરવી, સિંચાઈની વ્યવસ્થા સહિતની બાબતોને એગ્રિકલ્ચર સાયન્સમાં સમાવિષ્ટ કરવામાં આવી છે. ગુજરાતમાં ચાર ચાર કૃષિ યુનિવર્સિટી આવેલી છે જેમાં સર્ટિફિકેટ, ડિપ્લોમા, એન્જિનિયરિંગ, બેચરલ ડિગ્રી ઇન સાયન્સ સહિત માસ્ટર ડિગ્રીના અભ્યાસક્રમોનો અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે. એગ્રિકલ્ચર સાયન્સમાં આ મુજબના અભ્યાસક્રમોના ખાસ કોર્સ પણ ઉપલબ્ધ છે. એગ્રિકલ્ચર ઇજનેરી, એગ્રિકલ્ચર ઇકોનોમિક્સ, ડેરી ફાર્મિંગ, ફોરેસ્ટ રેન્જર, હોર્ટિકલ્ચર, પ્લાન્ટ પેથોલોજી, પોલ્ટ્રી ફાર્મિંગ, રૂરલ સ્ટડીઝ, રૂરલ ડેવલપમેન્ટ, રૂરલ મેનેજમેન્ટ

■ એક્ચ્યુઅરીઝ ■

એક્ચ્યુઅરીઝ એ બહુ અલ્પ પ્રચલિત અભ્યાસક્રમ તેમજ તાલિમ છે. ધો.૧૨માં સાયન્સ હોય કે કોમર્સ ડિસ્ટ્રીંકશન સાથે પાસ થયેલા વિદ્યાર્થીઓએ જો જોરદાર કરિયર બનાવવી હોય અને આવા કરિયર માટે ઝનૂન હોય તો એક્ચ્યુઅરીઝ કોર્સ અપનાવી શકાય. એક્ચ્યુઅરીઝને સાયન્સ ઓફ બિઝનેશ, વેપાર-ધંધાનું વિજ્ઞાન અને જ્યોતિષ પણ કહેવામાં આવે છે.

એક્ચ્યુઅરીઝ થયેલા લોકો એટલા નિષ્ણાંત હોય છે કે તેઓ વિવિધ ઉદ્યોગો, સરકાર, વીમા કંપનીઓ વગેરેને આવતીકાલના અનિશ્ચિત જોખમથી વાકેફ કરાવે છે અને તેના આધારે ઉદ્યોગગૃહો, વીમા કંપનીઓ, નાણાંકીય સંસ્થાઓ, બેંકો વગેરે અગમચેતીના પગલાં ભરીને નુકસાન તો નિવારી શકે છે સાથે નફો પણ રળી શકે છે.

એક્ચ્યુઅરીઝ શું કામ કરે છે?

ભૂતકાળને એનાલાઇઝ કરે છે

ભવિષ્યનું પ્લાનિંગ કરે છે

ભવિષ્યના જોખમથી વાકેફ કરે છે

ધંધાકીય રીતે ભવિષ્ય માટે લેવાયેલા નિર્ણયો સાર્થક ઠેરવે છે

એક્ચ્યુઅરીઝ કોણ બની શકે?

૧૮ વર્ષ કે તેથી વધુ ઉંમર ધરાવતી કોઈપણ વ્યક્તિ કે જેની પાસે ગણિત અગર તો આંકડાશાસ્ત્ર વિષય સાથેની ગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રી હોય એવી વ્યક્તિ એક્ચ્યુઅરીઝ બનવાની લાયકાત ધરાવે છે. સામાન્ય રીતે મેથેમેટ્ક્સ કે સ્ટેટિસ્ટીક્સમાં ફર્સ્ટ ક્લાસ પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રી ધરાવતા ઉમેદવારોને એક્ચ્યુઅરીઝ માટે લાયક ગણવામાં આવે છે.

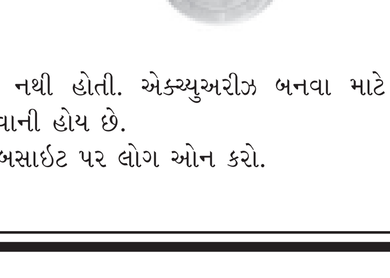

એક્ચ્યુઅરીઝ કોર્સની મુદત

અકચ્યુઅરીઝ કોર્સની કોઈ નિર્ધારિત મુદત નથી હોતી. એક્ચ્યુઅરીઝ બનવા માટે નિર્ધારિત ૧૫ વિષયોની લેખિત પરીક્ષા પાસ કરવાની હોય છે.

વધુ માહિતી માટે એક્ચ્યુઅરીઝ ઇન્ડિયાની વેબસાઇટ પર લોગ ઓન કરો.

વિદ્યાર્થીને ઘરેડની બહાર વિચારવા મા-બાપે પ્રોત્સાહિત કરવા જોઈએ

ધો.૧૦ અને ધો.૧૨ પછી ગુજરાતમાં લગભગ મોટા ભાગના વાલીઓ તથા વિદ્યાર્થીઓ બહુ જ મર્યાદિત એટલેકે માત્ર બે કે ત્રણ વિકલ્પથી વધુ વિચારતા નથી હોતા. છેલ્લા લગભગ પાંચ દાયકાથી ગુજરાતમાં આ જ પરિસ્થિતિ જોવા મળે છે, માબાપ પણ પોતે જે સમય-સંજોગો અને વાતાવરણમાં ભણ્યા એની જ સરખામણી આજના વાતાવરણ સાથે કરીને આજના વિદ્યાર્થીને ઘરેડની બહાર વિચારવાની મોકળાશ આપતા નથી. પરંપરાગત અભ્યાસક્રમોના લીધે જ ગુજરાતની વિદ્યાર્થીઓ આજે વૈશ્વિક સ્પર્ધા તો શું રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ સ્પર્ધાત્મક બની શકતા નથી.

કરિયર ગાઇડન્સના સેમિનારોને પગલે અનેક સંસ્થામાં હજારો વિદ્યાર્થીઓને મળવાનું થાય છે. દરેક વખતે માબાપ, વાલીઓ જ વિદ્યાર્થીને પરંપરાગત અને ઘરેડમાં જ ચાલી આવતા અભ્યાસક્રમો પસંદ કરવા મજબૂર કરતા જોવા મળે છે.

આજનો વાલી ધો.૧૨ સાયન્સ મેથેમેટિક્સ પછી મોટાભાગે મિકેનિકલ એન્જિયિનરિંગ અને એમાં નહીં મળે તો ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કમ્યુનિકેશન જેવા અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશનો આગ્રહ રાખે છે પરંતુ, સમય અને જમાનો જે માંગી રહયો છે તેવા બાયોમેડિકલ એન્જિનિયરિંગ, કમ્પ્યૂટર સાયન્સ એન્ડ એન્જિનિયરિંગ કે સિવિલ એન્જિનિયરિંગ જેવા અભ્યાસક્રમ બાબતે સૂગ દાખવે છે. મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગમાં એ વાત ચોક્કસ છે કે જોબ તરત મળી જાય છે પરંતુ જ્યારે વિકાસની વાત આવે છે ત્યારે મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ પૂરતા પ્રમાણમાં તકો મળી શકતી નથી.

આવું જ સર્વત્ર જોવા મળે છે, વાલીઓ તથા વિદ્યાર્થીઓ એક ઘરેડમાં વિચારવાનું છોડે તો આજે જમાનાને દરેક પ્રકારના લોકોની જરૂર પડી રહી છે. નર્સિંગ અભ્યાસક્રમ પરત્વે ખભા ચઢાવતા વિદ્યાર્થીઓ, વેટરનરી સાયન્સ અભ્યાસક્રમ પરત્વે સૂગ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓને એ સમજ પાડવી જોઈએ કે આ અભ્યાસક્રમ લીધા પછી તેમની કારકિર્દી કેવી રીતે સમૃદ્ધ બની જાય તેની યોગ્ય સમજ આપવી જોઈએ. હાલના સંજોગોમાં એવા ઘણા વ્યવસાયો જોવા મળી રહયા છે કે જેમાં જનારાઓની સંખ્યા બહુ ઓછી છે સ્વાભાવિક રીતે જ આવા કોર્સમાં પ્રવેશ લેનારાઓની માંગ ભવિષ્યમાં વધવાની જ છે.

IRMA ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ રૂરલ મેનેજમેન્ટ શ્રેષ્ઠ કારકિર્દીનો વિકલ્પ

જયેશ બ્રહ્મભટ્ટ

ભારત ગામડાઓનો બનેલો દેશ છે અને ગામડાઓ જ ભારતની સૌથી વધુ ખરીદ શક્તિનો મહત્વપૂર્ણ હિસ્સો ધરાવે છે. ભારતમાં અત્યાર સુધી ગ્રામીણ વિસ્તાર અલ્પવિકસિત ગણાતો હતો પરંતુ, હવે કેન્દ્ર સરકારો, રાજ્ય સરકારો, બિનસરકારી સંસ્થાઓ તમામ ગ્રામીણ વિસ્તારોના વિકાસમાં પડ્યા છે. અને આમાં આણંદ સ્થિત ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ રૂરલ મેનેજમેન્ટ (ઈરમા) એવી સંસ્થા છે જે રૂરલ મેનેજમેન્ટના અભ્યાસક્રમોનું સંચાલન કરે છે. ઈરમામાં ચાલતા અભ્યાસક્રમો એટલે વૈશ્વિક કારકિર્દીનો એક જોરદાર વિકલ્પ ગણાય છે. શિક્ષણ સર્વદા અત્રે ઈરમા ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં ચાલતા અભ્યાસક્રમોની સઘળી વિગતો પ્રકાશિત કરી રહયું છે.

Post Graduate Programme in Rural Management

IRMA's Programme in Rural Management prepares talented young managers to assume challenge-filled responsibilities in rural cooperatives and development organisations. This two-year residential programme leading to a Post-Graduate Diploma in Rural Management (PGDRM) has been recognised as equivalent to a Master's degree by the Association of Indian Universities (AIU) and approved by the All India Council for Technical Education (AICTE). The participants of this programme are highly valued in local, national and international cooperatives, NGOs, development organisations, and funding agencies. All participants are suitably placed in different organisations through our Campus Placement programme

Eligibility

A graduate from any discipline, with a minimum of 15 years (10+2+3) of education, having 50 per cent (45 per cent for SC/ST/dap (differently abled person)) aggregate marks at the graduation level can apply for admission. The percentage of aggregate marks is to be calculated as per the practice followed by the concerned university or institution. Those who are in the final year and who expect to complete all the requirements of graduation before June 17, 2013 can also apply. Only Indian nationals are eligible to apply for PRM. There is no management quota for admission to PRM at IRMA.

Fee Structure

Costs for students are kept low through cross-subsidisation, with the aim of helping them serve the needs of the challenging rural sector more effectively. The total programme cost over the period of two years (inclusive of boarding, lodging, and field expenditure) is estimated to be about Rs 4,17,700/-. This includes deposits, tuition and computer fees, room rent, electricity, entertainment, boarding, and field expenditure. IRMA has a cooperative mess, which is governed and managed by students. Students also frame and implement the rules and regulations of the mess. They share the cost of boarding equally.

Placements

The Campus Placement Programme for each graduating batch ensures that all the students secure meaningful and challenging career opportunities in line with IRMA's objectives. The week-long campus placement programme is generally organized during the second week of February. The institute has enlisted over 650 partner organizations, which it invites for placement purposes. This list is ever- increasing and attempts are made every year to enlist more organizations. These organizations represent a wide range of sectors, organizational forms and orientations. The commonality among these partner organizations is their long-term commitment towards catering to the needs of rural development, particularly to the needs of the poorer section of rural society.

Fellow Programme in Rural Management

The FPRM is a doctoral programme of minimum three years and maximum six years duration. It is meant for students and professionals seeking careers in Research, Teaching and specialised knowledge-based positions in Rural Management Institutions.

The overall goals of the programme are to: **a.** Promote scholarship and build knowledge in the field of Rural Management; **b.** Develop scholars and teachers in rural management; and **c.** Stimulate academic and research work in IRMA.

A strong coursework and doctoral thesis are the two major components of the programme. As a corollary, the Programme has a requirement of at least 3 years' residency in the Campus. After completion of coursework every participant has to pass the comprehensive qualifying examination prior to embarking on thesis research. Additionally, every participant has to associate herself/ himself as a Teaching, or Research, or Editorial Assistant for a minimum duration.

About Programme

The FPRM is a doctoral education in Rural Management leading upto the title of "Fellow, Institute of Rural Management, Anand". It has a minimum residency requirement of 3 years. It seeks to promote inter-disciplinary/ cross-functional scholarship in the broad field of rural management, with a provision for specialisation in any of the following thematic fields; Management of Collectives;

1) Agribusiness/ Rural Marketing;
2) Natural Resources Management;
3) Development Management;
4) Micro-finance Management;
5) Governance and Sustainable Livelihoods;
6) Rural Infrastructure and Services Management;
7) Public and non profit Management.

Area of Specialization

a) Management of Collectives

Individual rationality and collective irrationality - tragedy of commons; collective action and cooperation; different forms of collective organisations -- self help groups, neighbourhood groups/ community based organisations, cooperative institutions, producers' organisation and social movements.

b) Agribusiness/ Rural Marketing

Crop production, sorting, grading, aggregation, storage, processing, preservation, distribution and consumption - value chain and its management; local and distant markets, intermediation in the market; commodity trade and markets; market linkages and transactions; marketing with a development focus.

c) Natural Resources Management

Land, water, forests - renewable and non-renewable resources, their usage and implications for production systems, well being; environmental quality, inter-generational equity; climate change.

d) Development Management

Human development processes; health, education, other important services.

e) Micro-finance Management

Financial institutions and the poor; inclusiveness in financial services; cash-flow patterns and credit needs of the marginal and poor households; other financial services such as banking, insurance, etc. for the poorer sections.

f) Governance and Livelihoods

Agrarian production system and livelihoods; agriculture and allied activities, non farm occupations; social and market linkages; food security, livelihood security; state and livelihoods - linkages and implications; governance for sustainable livelihoods.

g) Rural Infrastructure and Services Management

Connectivity and communications; housing, sanitation, water supply; post harvest infrastructure; meeting places, market yards; intermediation services across sectors

Contact : Institute of Rural Management, Post Box No. 60, Anand 388001. Gujarat.
Contact: 02692 - 260 391 / 260 181 Fax: 02692 - 260188

સ્કૂલ બસોના ડ્રાઈવરો વિદ્યાર્થીઓ સાથે શહેરમાં વાહનચાલકો માટે પણ યમદૂત

સર્વદા ન્યુઝ

સુરત શહેરમાં સ્કૂલ બસોના ડ્રાઈવરો માતેલા સાંઢની જેમ બેરોકટોક સામાન્ય વાહનચાલકો તેમજ વિદ્યાર્થીઓના માથે કાયમી જોખમ સમાન બની ગયા છે. ગયા સપ્તાહે એક સ્કૂલની બસે સર્જેલી દુર્ઘટના અને એ પછી વરાછા રોડ પર સર્જાયેલો ઘટનાક્રમ એ વાતની પ્રતીતિ કરાવે છે કે શહેરીજનોમાં હવે આડેધડ બેફામ સ્કૂલ બસ ચલાવી રહેલા ડ્રાઈવરો સામે કેટલો આક્રોશ ધખધખી રહયો છે.

શહેરના રહેણાંકના કોઈપણ વિસ્તારો હોય, એ અઠવાલાઈન્સ હોય કે કતારગામ ગ્રીન લાઈન્સ હોય. અડાજણ-રાંદેર હોય કે પછી વરાછાની સોસાયટીઓનો વિસ્તાર મળસ્કે સાડા પાંચ વાગ્યાથી સ્કૂલ બસોનું એવું ન્યુસંશ શરૂ થઈ જાય છે કે મીઠીં નિંદર માણી રહેલા પરીવારો ત્રાહીમામ પોકારી ઉઠે છે. સવારે પોતાના વિદ્યાર્થીઓને પીક અપ કરવા માટે આવતા સ્કૂલ બસ ચાલકો વિદ્યાર્થીઓને બોલાવવા માટે મોટા અવાજે કર્કશ હોર્ન વગાડીને અન્ય પરિવારોની ઉંઘ હરામ કરી રહયા છે. અડાજણ અને અઠવાલાઈન્સની સોસાયટીઓના રહીશોએ આ રીતે લોકોને પરેશાન કરતા સ્કૂલ બસ ડ્રાઈવરોને હજુ પખવાડીયા પહેલા જ જાહેરમાં ઠમઠોર્યા હતા.

બીજી તરફ, પીકઅવર્સ દરમિયાન શહેરના માર્ગો પર બેફામ ડ્રાઈવિંગ કરવા માટે સ્કૂલ બસ ચાલકો પંકાયેલા છે. સ્કૂલેથી વિદ્યાર્થીઓને ઘરે પરત મૂકવામાં કોઈપણ પ્રકારની ઈમરજન્સી ન હોવા છતાં આડેધડ ડ્રાઈવિંગ કરીને કોઈકને કોઈક સ્કૂલની બસનો ડ્રાઈવર વાહનચાલકોને ટક્કર મારીને ઈજાગ્રસ્ત કરતો હોવાની ઘટના લગભગ રોજેરોજ બની રહી છે. થોડા દિવસો અગાઉ શહેરના ડુમસ રોડ પર આવેલા એક સંકુલની સ્કૂલ બસનો ડ્રાઈવર ચાલુ ફરજે દારુ પીધેલી હાલતમાં ઝડપાયો હતો.

સ્કૂલ બસોના ડ્રાઈવરો અંગે જે તે સ્કૂલના મેનેજમેન્ટને ફરીયાદ કરવામાં આવે છે ત્યારે મેનેજમેન્ટ પોતાના ડ્રાઈવરના વાંક-ગુના પર ઢાંકપીછોડો કરવા માટે ઉલ્ટાનું તેમનું ઉપરાણું લઈને મામલો રફેદફે કરી મુકે છે.

સ્કૂલ બસ ડ્રાઈવરોની હરકતોથી ખુદ વાલીઓ પરેશાની અનુભવી રહયા છે. બાળકોને ઘરે મૂકવા જતા સ્કૂલ બસ ડ્રાઈવરો રોડની વચ્ચોવચ્ચ ટ્રાફિકમાં બસ ઉભી રાખીને બાળકોને ઉતારી મૂકે છે જેને પરીણામે નાના બાળકોને અકસ્માત નડવાનું કાયમી જોખમ ઉભું થાય છે. શહેરના લગભગ દરેક વિસ્તારોમાં સ્કૂલ બસોના ડ્રાઈવરોનો આંતક છે, સ્કૂલ બસોની સામે કોણ જાણે કેમ શહેરની ટ્રાફિક પોલીસ પણ કોઈ શિક્ષાત્મક પગલાં ભરતી નથી. શહેરમા લગભગ દર સપ્તાહે નિયમિત રીતે સ્કૂલ બસોના ચાલકો દ્વારા કોઈને કોઈ રીતે નિર્દોષ વાહનચાલકોને અડફટે લેવાની કે ટક્કર મારીને ભાગી જવાની ઘટનાઓ બને છે આમ છતાં તેમની સામે હજુ સુધી દાખલો બેસે તેવી કોઈપણ પ્રકારની શિક્ષાત્મક કામગીરી કરવામાં આવી નથી.

હકીકતમાં સ્કૂલ બસ ડ્રાઈવરોમાં શિક્ષણનો અભાવ હોય તેઓ બાળકો તેમજ સામાન્ય વાહનચાલકો માટે ઉપાધિજનક સ્થિતિ પેદા કરી રહયા છે. કેટલાક સ્કૂલોની બસોના ડ્રાઈવરો પાસેથી ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સ સુદ્ધાં નથી. પરંતુ, ટ્રાફિક પોલીસ માત્ર સ્કૂલ ઓટો રીક્ષાવાળાઓ સામે કાર્યવાહી કરવામાં જ રસ ધરાવતી હોવાનું જણાય રહયું છે.

બેફામ ડ્રાઈવિંગ કરતા સ્કૂલ બસ ચાલકો રહેણાંક વિસ્તારોમાં ઉંચા અવાજે કર્કશ હોર્ન વગાડીને, આડેધડ ઓવરટેઈક કરીને, રસ્તા વચ્ચે બસ ઉભી રાખીને અનેક રીતે ઉપદ્રવ કરી રહયા છે : સ્કૂલ બસના ચાલકો પાસે ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સ પણ નથી હોતા, સ્કૂલ મેનેજમેન્ટને ફરીયાદ કરવામાં આવે તો ઉલ્ટાનું મેનેજમેન્ટ અભણ ડ્રાઈવરોનું ઉપરાણું લે છે

જીવનની કોઇપણ પરીક્ષા પાસ કરી જવાય

પ્રાસ્તાવિક : સમય બદલાતા દરેક ક્ષેત્રમાં પરિવર્તન આવે છે. એક સમયે આજનો પરીક્ષાર્થી શિષ્ય હતો. તે પછી વિદ્યાર્થી બનયો, અને આજે સંપૂર્ણ પરીક્ષાર્થી થયો છે. તેના અનેક કારણો છે. તેમાંનુ એક કારણ સ્પર્ધાત્મક યુગ છે. યુગનું વહેણ બદલાયુ છે. તે દિશામાં સૌ દોડે છે. તે સ્વાભાવિક છે. આમ પરીક્ષાર્થીનો માર્ગ છે. પરીક્ષા આ માર્ગને ચોક્કસ દિશા મળે વગે મળે તે માટેની સફળ એકાદશી અપનાવવા જેવી છે. આવો, આ એકાદશીને નિહાળીએ...

૧. નિયમિતતા : નિયમિતતા એ જીવનનો બહુમૂલ્ય આદર્શ છે. વિદ્યાર્થી જીવનમાં જ નહી પણ પ્રત્યેક ક્ષેત્રમાં નિયમિતતા વ્યક્તિને ધાર્યા પરિણામ આપે જ છે. વાંચન, લેખન, ગણન વગેરે બાબતોમાં નિયમિત બનવા માટે કેટલીક પાયાની બાબતો જીવનમાં ખાસ ઉમેરવાની જરૂરિયાત છે. જેમ કે સમયસર ઊઠી જવું, સમયસર તૈયાર થવું, સમયસર ભોજન લેવું (સાદું ભોજન ખૂબ જ પુષ્ટિકર્તા બને છે. તળેલા, ટેસ્ટી, વાસી, બહારને ન જ લેવો.) અને દરરોજ અનુકૂળતા પ્રમાણે દૂધ પીવું જરૂરી છે. મોટા ભાગે વધુ પડતા અભ્યાસમાં મગ્ન થઇ જવાથી અગત્યની અને ઉપયોગી બાબતોની નિયમિતતા વિસરાઇ જાય છે.

૨. સખત પરિશ્રમ : સખત પરિશ્રમની કોઇ વિકલ્પ નથી. ''પરિશ્રમ એ જ પારસમણિ'' આ સૂત્રને જીવન મંત્ર તરીકે આપણે વાંચવાની જગ્યાએ મોટા અક્ષરે લખવું જ રહયું. વિદ્યાર્થી અવસ્થાએ પરિશ્રમ કવરા માટેનું વૈભવશાળી યાન છે. અહીંથી જ જીવન બદલાય છે. જીવનને બદલવાનો આ સોનાનો સમય છે. જે વિદ્યાર્થી આ સમયને પારખીને પરિશ્રમી બની જાય છે. તે શ્રેષ્ઠતાને વરે છે.

૩. હકારાત્મક અભિગમ : મોટાભાગે સફળતાના અવરોધ માટે આપણે ઉભી કરેલી કોટી ચિંતાઓ જ જવાબદાર હોય છે. જાગૃત રહેવું જોઇએ પરુંતુ ખોટા વિચારોથી દૂર રહેવું જરૂરી છે. તે માટે હંમેશા સારૂ વિચારવું જોઇએ. કશુ ખરાબ નથી બનવાનું. સારા વિચારોને સાંભળવા જોઇએ. નિત્ય પાંચેક મિનિટનો સમય પ્રભુ સ્મરણ માટે રોકવો જોઇએ. તેમજ વિશેષ વ્યક્તિઓના જીવન ચરિત્રો વાંચીને તેમાંથી હંમેશા પ્રેરણા મેળવએ.

૪. આત્મવિશ્વાસ : આત્મવિશ્વાસ એ જવલંત પરિણામ પ્રાપ્ત કરવાનું મહાન શસ્ત્ર છે. પણ તે પરિશ્રમથી જ પ્રાપ્ત થાય છે. તેથી જ આત્મવિશ્વાસ અને સખત પરિશ્રમ એક સિક્કાની બે બાજુઓ છે. આત્મવિશ્વાસ ત્યારે જ ઉભો થશે જ્યારે સખત પરિશ્રમ હશે. તે માટે ''મન'' મોટો દેવતા છે. એટલે આંતરિક વિશ્વાસ દ્વારા હું લખી શકીશ, હું ધાર્યું પરિણામ લાવીશ જ. એવો ''હું'' કાર કરી આત્મવિશ્વાસ સ્થાપિત કરવો જ રહયો.

૫. દૃઢ મનોબળ : મજબૂત મનોબળ એ વિદ્યાર્થી જીવનની કાયમી સફળતા છે. મારો વિચાર, દૃઢ આગ્રહ અને કામનું આયોજન આપણા મનોધૈર્યને હંમેશા ઊંચુ લઇ જાય છે. તે રીતે સમયનું આયોજન કરીએ. કામના કલાકો, વાંચનના કલાકો અને તે માટેના વર્તન માટે કટિબદ્ધ બનીએ તો આપણો માર્ગ બહુ જ સરળ બની જશે.

૬. એકાગ્રતા : કોઇપણ વિષયને બરાબર તૈયાર કરવા માટે વાંચતી વખતે મનને એકાગ્ર રાખવું પડે. મોટે ભાગે આપણે હાથમાં વિજ્ઞાન વિષયને લઇને બેઠા હોઇએ અને આપણું મન ''પાણી પુરી'' માં કે ''ટેલિવિઝન'' માં ફરતું હોય, તો ખોટા કલાકો બગડે છે. એટલે વાંચનની પ્રક્રિયાની સાથે-સાથે લખવાની ટેવ વિકસાવવી પડે. તેથી શાંત ચિત્તે સ્વસ્થ થઇને અભ્યાસ અર્થે બેસવું જરૂરી છે.

૭. સહકાર : ''વિના સહકાર નહીં ઉધ્ધાર'' આ પંક્તિ વિદ્યાર્થી જીવનમાં જડીબુટ્ટી સમાન છે. વિદ્યાર્થી-વિદ્યાર્થી વચ્ચે, વિદ્યાર્થી-શિક્ષક વચ્ચે, તેમજ વિદ્યાર્થી-આચાર્ય વચ્ચે અઘરા મુદ્દાઓ કઠીન બાબતો, ન સમજાયેલી વિગતોની ચર્ચા થાય તે ખૂબ જરૂરી છે. ''પરસ્પર દેવો ભવ'' એ સહકારની ભાવનાનું ઉદ્‌ગમ સ્થાન છે. તેના દ્વારા જ હૂંફ મળે છે. જેની પ્રત્યેકને જરૂરિયાત છે.

૮. લાગણી તંત્ર પર નિયમન : વર્ગખંડમાં કે દિવસ દરમ્યાન શાળામાં કોઇપણ ઘટના કે પ્રસંગ બને તેમાં આપણું નિયમન હોવું જરૂરી છે. વધુ પડતું હસવું, વધુ પડતું બોલવું, વધુ પડતું રડવું, વધુ પડતો ઘોંઘાટ કરવો, વધુ પડતું રમવું, આપણી લાગણીઓને અનિયંત્રિત કરી મૂકે છે. પરિણામે અભ્યાસ પરત્વેનું આકર્ષણ ક્રમશઃ ઓછું થાય છે જે સફળતાને અવરોધે છે.

૯. વાંચન-લેખનનું રિવિઝન : કોઇપણ વિષય પરની પકડ મજબૂત કરવા માટે તેમાં રહેલા ટૂંકા પ્રશ્નો, ખાલી જગ્યાઓ, મોટા પ્રશ્નોને વારંવાર વાંચવા પડે છે. સમયાંતરે વારંવાર પુનરાવર્તન કરવાથી આપણો અભ્યાસ ચોક્કસ અને પાકો બને છે. અને પરિણામલક્ષી કામ સુધી પહોંચી જવાય છે.

૧૦. જે-તે વિષયનાં પ્રેકટીસ પેપર લખવા : સૌથી વિશેષ ધ્યાન દોરનારૂં આ ઘટક છે. પ્રત્યેક વિષયમાં અને ખાસ કરીને જે વિષયમાં કચાશ હોય તેમાં પેપર લખવાનો આગ્રહ રાખવો જ જોઇએ. તેના પરિણામે ઘણા બધા ફાયદા થાય છે કેમકે અક્ષરોની જાળવણી થાય છે, લખવાની ઝડપ વધે છે. તેમજ કચાશ કઇ જગ્યાએ છે તે ધ્યાનમાં આવે છે. એટલે આ બાબતને પોકેટમંત્ર બનાવી તેનું અનુસરણ કરવું જ રહ્યું.

૧૧. સ્વાસ્થ્ય સમતોલન : ઉપરોક્ત દસેય ઘટકનું શિરમોર બિંદુ એટલે સ્વાસ્થ્યની જાળવણીનું છે. બધી જ બાબતોમાં પાયામાં શરીરની તંદુરસ્તી છે. શરીરના માધ્યમથી તો આગળ વધવાનું છે. તેથી તેનું સમગ્ર વર્ષ દરમ્યાન સમતોલન રાખવું ખાસ અનિવાર્ય છે. તે માટે અનિયમિત ઉજાગરા, અનિયમિત ખોરાક લેવો વગેરે બાબતો રોગને આમંત્રિત કરે છે અને રોગ મહેમાન બને એટલે સફળતામાં વિઘ્ન આવે જ.

૧૨. ઉપસંહાર : આ છે જવલંત સફળતા પ્રાપ્ત કરવા માટેની એકાદશી એટલે આપણે તેને અગિયારસના ઉપવાસ તરીકે જાણીએ છીએ. એકાદશીના ઉપવાસ દ્વારા ભક્ત પ્રભુની નજીક જવાનો પ્રયત્ન કરે છે. તેમ આપણે પણ આ પરીક્ષાની એકાદશીને ધ્યાનમાં રાખીએ તો સફળતા ચોક્કસ મેળવશો.

કોલ સેન્ટરમાં કેરિયર

આજના ગ્લોબલઈઝેશનના આધુનિક યુગમાં વેપાર ક્ષેત્રે 'કોલ સેન્ટર'નો ઉપયોગ ગ્રાહકો સાથે સંપર્ક કરવામાં વિપુલ પ્રમાણમાં થઈ રહયો છે. ઉદાહરણ ગ્રાહકોનો વિવિધ વસ્તુઓ માટેનો અભિગમ, રૂચિ અને અભ્યાસ જાણવા માટે તેમજ સારી સેવા આપવા તેમજ બહોળો ફેલાવો કરવા 'કોલ સેન્ટર'નો માધ્યમ તરીકે ઉપયોગ થઈ રહયો છે

જે રીતે દેશમાં બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓની શરૂઆત થઇ રહી છે. તે જોતા નવા નવા ક્ષેત્રોમાં રોજગારીની તકોમાં પણ વધારો થઇ રહયો છે અને વિશ્વ સંચારના માધ્યમથી ખૂબ જ નિકટ આવ્યું છે. બીએસએનએલ, એરટેલ, વોડફોન, રિલાયન્સ, આઇડીયા, ટાટા ઈન્ડીકોમ જેવી નામાંકિત સંસ્થાઓ ઉપરાંત અસંખ્ય કોર્પોરેટ સંસ્થાઓ, વેપારીઓ, ઔદ્યોગિક એકમો, ફાઇવ સ્ટારથી લઇ સિંગલ સ્ટાર હોટલ અને નાના સંકુલો, રીટેઇલ મોલ, શોપીંગ સેન્ટર અને બિગબજાર તેમજ અન્ય ઉત્પાદકો તેમજ એજન્સીઓ 'કોલ સેન્ટર'નો વ્યાપક ઉપયોગ કરનારી તેમજ રોજગારીનું નિર્માણ કરનારી અગ્રગણ્ય દાતા અને માધ્યમ બન્યા છે.

કોલ સેન્ટર એ એવી કેન્દ્રીયકૃત 'ઓફિસ' છે. જયાં કોલ (ઈનકમિંગ) ગ્રાહકો દ્વારા થાય છે. તેનો પ્રત્યુત્તર આપવામાં આવે છે અથવા કંપની દ્વારા ઉત્પાદન થયેલ આઇટમોનું ગ્રાહકોને ફોન દ્વારા પ્રચાર કરવામાં આવે છે જેને આપણે ટેલિમાર્કેટિંગ તરીકે ઓળખીએ છીએ. આવી ઓફિસ દ્વારા ફેક્સ, પત્ર, ઇ-મેઇલ અથવા લેખિત પ્રત્યુત્તર દ્વારા પણ માહિતી આપવામાં આવે છે. આમ 'ઇનકમિંગ કોલ' દ્વારા ગ્રાહકોને પ્રત્યુત્તર આપીને ઉત્પાદન, વેચાણ, સેવા કે માહિતીનું આદાન-પ્રદાન કરવું અથવા 'આઇટગોઈગ કોલ' દ્વારા એકમો, ગ્રાહકો, સંસ્થાઓના સંપર્ક કરીને વેચાણ, વેચાણ પછીની સેવા, ઉત્પાદન વપરાશ અંગેની માહિતી, સેવાકીય માહિતી આપવી કે મેળવવી તેવી બાબતોનો સમાવેશ કોલ સેન્ટરમાં કરવામાં આવેલ છે.

કોલ સેન્ટર એ ગ્રાહકોને સેવા આપનારી અદ્વિતિય પદ્ધતિ છે. આજના યુગમાં ગ્રાહક રાજા છે. ગળાકાપ હરીફાઇના યુગમાં ગ્રાહકોને આકર્ષવા એકમો, કોર્પોરેટ સંસ્થાઓ, વેપારીઓ, ઉત્પાદકો, વિક્રેતાઓ, સેવાકીય સંસ્થાઓ, જુદી જુદી પદ્ધતિઓ અખત્યાર કરે છે. ગ્લોબલાઈઝેશનના આ યુગમાં ૨૪ કલાક/સાતેય દિવસ (અઠવાડિયાના) સતત ધમધમતા રહે તેવી કામગીરી કોલ સેન્ટરોના માધ્યથી કરી શકાય છે. ગ્રાહકો સાથે સંપર્ક કરવા માટે કોલ સેન્ટરોને ક્વોલિફાઇડ, ઉત્સાહી, શિસ્તબદ્ધ અને પરિણામ લાવી શકે તેવા યુવક-યુવતીઓ જરૂરિયાત રહે છે. આવા શૈક્ષણિક

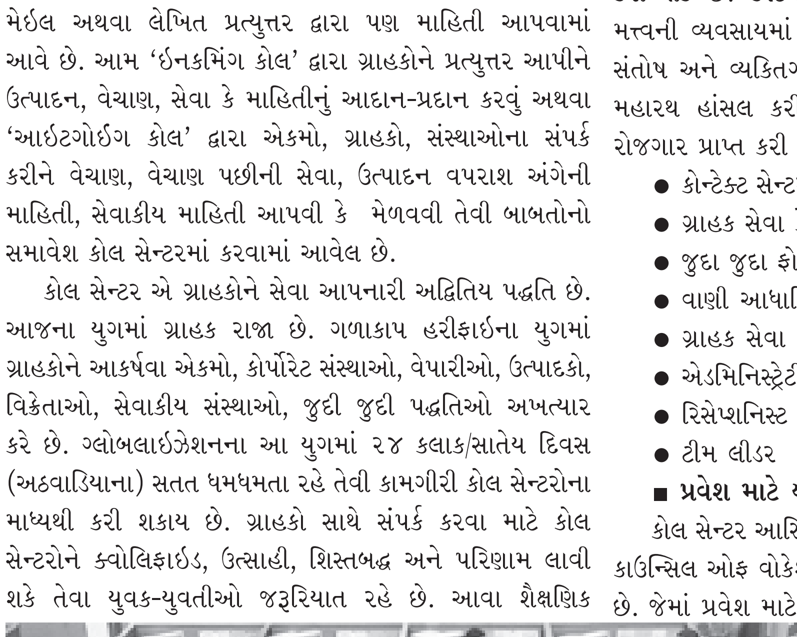

લાયકાત, કૌશલ્ય અને ધગશ તેમજ મહેનતું વ્યકિતઓને આકર્ષક પગારથી 'કોલ સેન્ટર'માં રોજગારી મળી શકે છે. તેમજ આધુનિક યુગમાં બી.પી.ઓ (બિઝનેશ પ્રોસેસ ઓફિસ) જયારે વિપુલ પ્રમાણમાં બજારમાં સ્થાન પામી રહેલ છે ત્યારે તેવા માનવ બળને યોગ્ય તાલીમ કૌશલ્ય પૂરૂં પાડવા માટે નિયામક, રોજગાર અને તાલીમ, ગાંધીનગર દ્વારા સરકાર માન્ય કોલ સેન્ટર આસિસ્ટન્ટનો કોર્સ શરૂ કરવામાં આવ્યો છે.

■ **કોલ સેન્ટર કોર્સનો હેતુ :**

ઉમેદવારને તેનો પોતાનો વિચાર અભિવ્યકત કરવા માટે તેમજ કોલ સેન્ટરને લાયક બનાવવા નીચે મુજબની યોગ્યતા ઊભી કરે છે.

- અંગ્રેજીમાં લખવા/વાંચવાની કળા આ તાલીમ દરમ્યાન શીખવવામાં આવે છે
- અંગ્રેજીમાં બોલવાની છટા, પર્સનાલિટી ડેવલપમેન્ટનો સમાવેશ થાય છે.
- અંગ્રેજીમાં પત્રવ્યવહાર, વાકછટા અને વાણીનું આદાન-પ્રદાન કરવાનું કૌશલ્ય શીખવામાં આવે છે.
- વેચાણ અને માર્કેટીંગનું કૌશલ્ય શીખવવામાં આવે છે.
- આધુનિક ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ અને ટેકિનિક્સની માહિતી ઉમેદવારોને શીખવવામાં આવે છે.

■ **રોજગારીનો વ્યાપ :**

'કોલ સેન્ટર'ની તાલીમ મેળવ્યા બાદ વ્યકિત (યુવક/યુવતી) આત્મવિશ્વાસ સાથે કોલ સેન્ટરમની જુદી જુદી સંસ્થાઓમાં અરજી કરી શકે છે. કસ્ટમ કેર, હોસ્પિટાલીટી મેનેજમેન્ટ અથવા કોઇ મત્ત્વની વ્યવસાયમાં જયાં કોમ્યુનિકેશન સ્કીલ, સક્ષમતા, ગ્રાહકોને સંતોષ અને વ્યકિતગત કાર્યકુશળતા બાબતોને સ્પર્શતા પરિબળોમાં મહારથ હાંસલ કરી શકાય છે. નીચે મુજબના વિવિધ ક્ષેત્રોમાં રોજગાર પ્રાપ્ત કરી શકાય છે.

- કોન્ટેક્ટ સેન્ટર
- ગ્રાહક સેવા કેન્દ્ર
- જુદા જુદા ફોરમલ અને ઈન્ફોરમલ સેવા કેન્દ્રો
- વાણી આધારિત સંપર્ક કેન્દ્રો
- ગ્રાહક સેવા રિપ્રેઝન્ટેટીવ
- એડમિનિસ્ટ્રેટીવ આસિસ્ટન્ટ
- રિસેપ્શનિસ્ટ
- ટીમ લીડર

■ **પ્રવેશ માટે યોગ્યતા :**

કોલ સેન્ટર આસિસ્ટન્ટ તાલીમ કાર્યક્રમમાં જી.સી.વી.ટી (ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટેનિંગ) દ્વારા પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે છે. જેમાં પ્રવેશ માટે નીચે મુજબ યોગ્યતા રાખવામાં આવેલ છે.

- **શૈક્ષણિક લાયકાત :** અંગ્રેજી વિષય સાથે ધો.૧૨ પાસ કરેલું હોવું જોઇએ. ૧૦+૨ મુજબ તેમજ અંગ્રેજી ભાષા પર પ્રભુત્વ અને સારા પત્રવ્યવહારની કુશળતા ધરાવતા હોવા જોઇએ.
- **ઉંમર :** ૧૮ વર્ષ અને તેનાથી ઉપર.
- **ફિઝીકલ ફિટનેસ :** સાંભળવામાં, બોલવામાં અને દેખાવમાં યોગ્ય હોવી જોઇએ.
- **વધારાની લાયકાત :** [illegible] ની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય તેવા ઉમેદદારોને પ્રાથમિકતા આપવામાં આવે છે.
- **પસંદગી :** લેખિત પરીક્ષા અને ઇન્ટરવ્યૂ જે તે આઇ.ટી.આઇ. દ્વારા નક્કી કરેલા સમયે ઉમેદવારની અરજી સાથે ચકાસણી કરવામાં આવે છે.
- **ફોર્મ ફી :** રૂા.૫૦/- નું ફોર્મ આઇ.ટી.આઇ.માં ઉપલબ્ધ.
- **થિયરી તાલીમ :** ૪ અઠવાડિયા (૧ માસ)
- **ઓન જોબ ટ્રેનિંગ :** ૪ અઠવાડિયા (૧માસ)
- **જોબ સમય દરમ્યાન તાલીમ :** આઇ.ટી.આઇ દ્વારા નિર્ણય લેવાય તે મુજબ

આઇ.ટી.આઇ. ઉપરાંત ખાનગી સંસ્થાઓમાં પણ હવે તો કોલ સેન્ટરની તાલિમ આપવામાં આવે છે તેમજ જુદી જુદી માર્કેટિંગ કંપનીઓ પણ પોતાની અનુકૂળતા પ્રમાણેનો સ્ટાફ મળે તે માટે ફ્રેશ કર્મચારીઓને ટ્રેનિંગ આપીને બાદમાં તેમને નોકરીમાં સમાવે છે.

સ્કૂલોની લાઈબ્રેરીઓમાં વિદ્યાથી વાંચી ન શકે તેવા પુસ્તકોના ડુંગરો

અનેક સ્કૂલોની લાઈબ્રેરી કાયમ માટે બંધ જ હોય છે !

રાજયમાં આવેલી સરકારી પ્રાથમિક સ્કૂલો પૈકી ઘણી પ્રાથમિક સ્કૂલોમાં લાઈબ્રેરી હોવા છતાં ત્યાં તાળું જ લાગેલું જોવા મળે છે. સ્કૂલો દ્વારા લાઈબ્રેરીનો માત્ર એક રૂમ તરીકે ઉપયોગ કરી તેમાં પુસ્તકો ભરી રાખવામાં આવે છે અને ત્યાં તાળાં જ મારેલા હોય છે. જેથી પુસ્તકો લેવા આવતા વિદ્યાર્થીઓને વિલા મોઢે પરત ફરવું પડે છે. સૂત્રોના જણાવ્યા પ્રમાણે સ્કૂલોમાં શિક્ષકોની અછત છે ત્યાં લાઈબ્રેરીયન ક્યાંથી લાવવા તે પ્રશ્ન મહત્વનો બનતો હોઈ લાઈબ્રેરીયનના અભાવે કોઈ શિક્ષક લાઈબ્રેરીનો ચાર્જ લેવા માંગતો ન હોવાથી ત્યાં તાળાં મારેલા જોવા મળે છે.

સર્વદા ન્યૂઝ

સુરત જ નહીં પરંતુ, સમગ્ર ગુજરાત રાજયની પ્રાયમરી સ્કૂલોમાં પુસ્તકાલયો તો બનાવવામાં આવ્યા છે પરંતુ આ લાઈબ્રેરીના પુસ્તકો વિદ્યાર્થીઓને અનૂરૂપ ન હોય તેવા પુસ્તકો જ ભરી દેવામાં આવ્યા હોવાની વિગતો પ્રકાશમાં આવી છે. પરંતુ, હવે પ્રાથમિક શિક્ષણના વહીવટકર્તાઓએ એવો નિર્ણય લીધો છે જેના અનુસંધાને હવે પ્રાથમિક સ્કૂલો પોતાની મરજીથી પુસ્તક ખરીદી શકશે નહીં. રાજ્ય સરકાર દ્વારા રાજયની પ્રાથમિક સ્કૂલોની લાઈબ્રેરીઓને વધુ સુસજ્જ બનાવવા અને વિદ્યાર્થીઓ સ્કૂલના પુસ્તકો સિવાય અન્ય પુસ્તકો પણ વાંચતા થાય તે માટે સ્કૂલોને દરવર્ષે પુસ્તકો ખરીદવા માટે સહાય આપવામાં આવશે. આ પ્રોજેક્ટ માટે ચાલુ વર્ષે રૂ. ૮.૫૦ કરોડની જોગવાઇઓ બજેટ કરવામાં આવી છે. તબક્કાવાર રાજયની ૩૦ હજાર ઉપરાંતની પ્રાયમરી સ્કૂલોને આ યોજના હેઠળ આવરી લેવામાં આવશે છે અને દરવર્ષે સ્કૂલમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યાના આધારે સહાય આપવામાં આવશે.

હાલ રાજયની દરેક પ્રાથમિક સ્કૂલોમાં લાઈબ્રેરીની વ્યવસ્થા કરવામાં આવેલી છે. જોકે શિક્ષણ વિભાગે તપાસ કરાવતા સ્કૂલોમાં વિદ્યાર્થીઓને ફાવે નહીં તેવા પુસ્તકો વસાવવામાં આવેલા હોવાનું બહાર આવ્યું હતું. પુસ્તકાલયમાં જે પુસ્તકો ઉપલબ્ધ છે તે વિદ્યાર્થીઓને અનૂરૂપ ન હોવાના લીધે વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પુસ્તકાલયનો ઉપયોગ કરવામાં આવતો ન હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. જેથી હવે સરકારે સ્કૂલોને પુસ્તકાલય માટે પુસ્તકો નહીં ખરીદવા માટે જણાવ્યું છે. હવે સર્વ શિક્ષા અભિયાન દ્વારા કેન્દ્રીયકૃત રીતે પુસ્તકોની પસંદગી કરી તેમના રેટ કોન્ટ્રાક્ટ બહાર પાડવામાં આવશે અને તેમાં દર્શાવેલા પુસ્તકો પૈકીના જ પુસ્તકો સ્કૂલ ખરીદી શકશે.

પ્રાથમિક સ્કૂલોમાં પુસ્તકાલય સજ્જતા હેઠળ લાઈબ્રેરીના વિકાસ માટેના હેતુથી લાઈબ્રેરીમાં પુસ્તકો પુરા પાડવાનો સૈધ્ધાંતિક નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. જેમાં રાજયની ૩૦૦ વિદ્યાર્થીઓ સુધીની ૨૬૪૯૨ પ્રાથમિક સ્કૂલોમાં પ્રતિવર્ષ રૂ. ૨ હજાર લેખે રૂ. ૫૨૯.૮૪ લાખ અને ૩૦૦થી વધુ વિદ્યાર્થીઓ ધરાવતી ૬૩૧૪ પ્રાથમિક સ્કૂલોને પ્રતિ સ્કૂલ રૂ. ૫ હજાર લેખે રૂ. ૩૧૫.૭૦ લાખ મળી કુલ રૂ. ૮૪૫.૫૪ લાખની સહાય આપવામાં આવશે. આ રકમ સ્કૂલોએ માત્ર પુસ્તકોની ખરીદી માટે જ વાપરવાની રહેશે. સ્કૂલને ફાળવવામાં આવેલી રકમ પૈકી વર્ષ દરમિયાન તેનો ઉપયોગ નહીં કરે તો વર્ષના અંતે વધેલી રકમ સરકારને સરેન્ડર કરવાની રહેશે.

આ પુસ્તકો સ્કૂલોમાં આવ્યા બાદ વિદ્યાર્થીઓને ઓછામાં ઓછા અઠવાડિયામાં બે તાસમાં લાઈબ્રેરીમાં પુસ્તકોના ઉપયોગ કરવાની તક મળે તેવી વ્યવસ્થા સ્કૂલ દ્વારા ગોઠવવાની રહેશે. ઉપરાંત પુસ્તકોની યોગ્ય જાળવણી પણ કરવાની રહેશે. પુસ્તકાલયના સંચાલન માટે જીસીઈઆરટી (ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ એજ્યુકેશનલ રિસર્ચ એન્ડ ટ્રેનિંગ) દ્વારાએક વિગતવાર માર્ગદર્શિકા પણ બહાર પાડવામાં આવશે. સ્કૂલોએ નક્કી કરેલા પુસ્તકોમાંથી દરેક વર્ગના વિદ્યાર્થીઓને ફાવે તેવા પુસ્તકોની પસંદગી કરવાની રહેશે. જેના માટે શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓની જુદીજુદી ચાર કમિટી બનાવવાની રહેશે.

હાલમાં મોટાભાગના પુસ્તકાલયોમાં વિદ્યાર્થીઓ વાંચી ન શકે તેવા પુસ્તકોની ભરમાર કરી દેવામાં આવી છે. જેના લીધે સ્કૂલોની લાઈબ્રેરી તો સમૃદ્ધ લાગે છે પરંતુ પુસ્તકો વાંચવા માટે વિદ્યાર્થીઓ આવતા ન હોઈ તમામ પુસ્તકો લાઈબ્રેરીમાં જ પડ્યા પડ્યા ધૂળ ખાઈ રહ્યા છે. જોકે ખરેખર આ પુસ્તકો વિદ્યાર્થીઓના વાંચનમાં આવે તો તેમને ફાયદો થાય તેમ હોવાથી હવે સ્કૂલો સીધા જ પુસ્તકો ખરીદી શકશે નહીં તેના બદલે સર્વ શિક્ષા અભિયાન દ્વારા પુસ્તકો નક્કી કરવામાં આવશે અને તેમાંથી જ સ્કૂલોએ પુસ્તકો પસંદ કરવાના રહેશે.

ધો.૫થી મુખ્ય વિષયો અંગ્રેજીમાં શીખવતા ગ્લોબલ ગુજરાતી માધ્યમની અનિવાર્યતા હવે સમજાશે

હાયર એજ્યુકેશન તો ઇંગ્લિશમાં જ લેવું પડશે

ગુજરાત હજુ પણ અંગ્રેજી ભાષા, કમ્પ્યૂટર સ્કિલ અને તાર્કિક ગાણિતિક ક્ષેત્રે પછાત

સર્વદા ન્યૂઝ

સ્કિલ ડેવલમેન્ટકૌશલ્ય વર્ધન માટે ગુજરાત સરકારે પાછલા કેટલાક વર્ષોમાં અથાગ પ્રયત્નો કર્યા હોવાનો દાવો કરાય છે, પરંતુ ગુજરાત આજે પણ અંગ્રેજી ભાષા, તાર્કિક અને ગાણિતિક તથા કમ્પ્યૂટર કૌશલ્યમાં પછાત છે. જુદા જુદા રાજ્યોમાં કૌશલ્ય અને ભવિષ્યમાં સરકારી બિનસરકારી કંપનીઓઉદ્યોગોમાં કેવા પ્રકારના કૌશલ્ય ધરાવતા લોકોની માગ નીકળશે અને આ માગ પૂરી કરવા ક્યા રાજ્યો સક્ષમ છે તેનો 'સ્કિલ ડેટાબેઝ' તૈયાર કરવા કોન્ફીડરેશન ઓફ ઈન્ડિયન ઈન્ડસ્ટ્રી(સીઆઈઆઈ)ના સહયોગથી હાથ ધરાયેલાં રાષ્ટ્રીય સરવે 'ઈન્ડિયા સ્કીલ્સ રિપોર્ટ'માં ગુજરાતની આ વાસ્તવિક સ્થિતિ ઉજાગર થઈ છે.

એક અંદાજ મુજબ ગુજરાતમાં છેલ્લા ૧૪ વર્ષમાં સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ પાછળ રૂ. ૬ હજાર કરોડથી વધુનો ખર્ચ કરવામાં આવ્યો છે પરંતુ અહેવાલના તથ્યો પરથી કૌશલ્યની આ યોજનામાં કોણે 'કૌશલ્ય' બતાવ્યું એ સંશોધનનો વિષય બની જાય છે.

ઈન્ડિયા સ્કિલ્સ૨૦૧૪ના તાજેતરમાં પ્રસિદ્ધ કરાયેલા અહેવાલમાં ૨૭ રાજ્યો અને ૭ કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશના ૧ લાખથી વધુ યુવાનયુવતીઓ, વિદ્યાર્થીઓને સાંકળી લેવાયા હતા. આ સરવેમાં એકથી દસ ક્રમમાં ગુજરાતનો નંબર આવ્યો નથી પરંતુ ઉપરોક્ત ત્રણેય કૌશલ્યમાં ગુજરાતનું પાડોશી રાજ્ય રાજસ્થાન પ્રથમ ક્રમે છે. કોંગ્રેસ અહેવાલમાં ગુજરાતની સ્થિતિ અંગે કોંગ્રેસ પ્રવક્તા ડો. મનીષ દોશીએ જણાવ્યું કે, ગુજરાતમાં નરેન્દ્ર મોદીના ૧૪ વર્ષના શાસનમાં હજારો કરોડો રૂપિયાના ખર્ચ પછી કૌશલ્ય વર્ધન ક્ષેત્રે કંઇ થયું નથી તે પુરવાર થાય છે. કૌશલ્ય વર્ધન કેન્દ્રોના નામે ભાજપના મળતિયાઓનું કલ્યાણ થયું છે પરંતુ જરૂરિયાતમંદોને કંઇ મળ્યું નથી. આ અહેવાલથી ભાજપના દાવાનો પરપોટો ફૂટી ગયો છે.

સર્વદા ન્યૂઝ

ગુજરાત સાહિત્ય પરિષદ તથા અન્ય સાત સંસ્થાઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજીનો ગુજરાત હાઇકોર્ટે નિકાલ કર્યો હતો. પરિષદ દ્વારા જાહેર હિતની અરજીમાં એવો મુદ્દો ઉઠાવાયો હતો કે, રાષ્ટ્રિય કક્ષાની સંસ્થાઓમાં ઉચ્ચ શિક્ષણમાં પ્રવેશ માટે સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માત્ર અંગ્રેજી અથવા અંગ્રેજી અને હિન્દીમાં જ લેવાતી હોવાથી ગુજરાતના તેજસ્વી યુવાનો ભાષાકીય મર્યાદાના કારણે પ્રવેશથી વંચિત રહી જાય છે. આથી સ્થાનિક ભાષા એવી ગુજરાતીમાં પણ આવી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા લેવી જોઇએ.

પિટિશનરો તરફથી રજૂઆત કરવામા આવી હતી કે, ધોરણ૧૨ પછી લેવાતી પ્રવેશ પરીક્ષા વિવિધ બોર્ડ અને સંસ્થાઓ દ્વારા માત્ર અંગ્રેજીમાં જ લેવાય છે. કેટલીક વખત અંગ્રેજી અને હિન્દીમાં જ લેવાય છે. દાખલા તરીકે ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેક્નોલોજી અને ધી કાઉન્સિલ ઓફ આર્કિટેક્ચર દ્વારા મેઇન અને એડવાન્સ પરીક્ષા લેવાય છે. મેઇન પરીક્ષા સ્થાનિક ભાષામાં લેવાય છે પરંતુ એડવાન્સ પરીક્ષા માત્ર અંગ્રેજીમાં જ આપવી પડે છે. આથી ઘણી વખત અંગ્રેજી ભાષાની જાણકારીનો અભાવ હોવાથી તેજસ્વી વિદ્યાર્થીઓ માત્ર ભાષાકીય પરિબળના કારણે સફળતાથી વંચિત રહે છે.

વધુમાં રજૂઆત કરાઇ હતી કે, સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા મુજબ ભારતીય બંધારણમાં મફત શિક્ષણ મેળવવું તે એક બંધારણીય અધિકાર છે. માત્ર ગુજરાત જ નહિ પરંતુ અન્ય રાજ્યોના વિદ્યાર્થીઓ પણ ભાષાકીય મર્યાદાના કારણે પોતે લાયક અને તેજસ્વી હોવા છતા સ્પર્ધામાં ટકી શકતા નથી. જ્યાં સુધી ગુજરાતની વાત છે ત્યાં સુધી ઘણા વિદ્યાર્થીઓએ શાળાકીય શિક્ષણ માતૃભાષા ગુજરાતીમાં લીધું હોય છે અને અંગ્રેજી શિક્ષણ આપતી શાળાઓ અને નિષ્ણાત શિક્ષકોને પણ અભાવ છે. જ્યારે તેઓ ઉચ્ચ શિક્ષણમાં જાય છે ત્યારે તેમને ભારે સ્પર્ધાનો સામનો કરવો પડે છે. તેઓ માત્ર એક જ કારણે નિરાશાનો સામનો કરે છે કારણ કે તેઓને અંગ્રેજી ભાષાની પૂરતી જાણકારી નથી હોતી.

બીજી બાજુ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ તરફથી રજૂઆત કરાઇ હતી કે, ઉચ્ચ અભ્યાસક્રમ મોટાભાગે અંગ્રેજીમાં જ હોય છે જો વિદ્યાર્થી પ્રવેશ પરીક્ષામાં જ અંગ્રેજી ના જાણી શકે તો પછી અભ્યાસ દરમિયાન પણ તેમને પારવાર મુશ્કેલી પડે.

કોર્ટ દરમિયાનગીરી નહિ કરે: ધો.૧૨ પછીની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ ગુજરાતીમાં પણ લેવડાવવા માટે કરાયેલી રિટ પર કોર્ટની પ્રતિક્રિયા

જો કે પિટિશનના અંતે આદેશ આપતા જસ્ટીસ અકીલ કુરેશી અને જસ્ટીસ જે. બી. પારડીવાલાની ખંડપીઠે અવલોકન કર્યુ હતું કે, તમામ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓએ આ બાબતે પિટિશનરો તરફથી રજૂઆત કરાઇ હતી કે, ગ્રામ્ય અને ખાસ કરીને આદિવાસી વિસ્તારોમાં અંગ્રેજીનું તો પૂરતું શિક્ષણ જ મળતું નથી. આઝાદીના આટલા વર્ષો પછી માત્ર અંગ્રેજી ઉપર જ ના નિર્ભર રહેવું જોઇએ. આ બાબત શૈક્ષણિક સંસ્થાઓએ ધ્યાનમાં લેવાની હોય છે. કારણ કે કોર્ટ તો આ બાબતમાં દરમિયાનગીરી કરી શકે તેમ નથી. જો પિટિશનરો ઇચ્છે તો દરેક સંસ્થાને આ બાબતે રજૂઆત કરી શકે છે.

એ પણ ખાસ નોંધનીય છે કે વિદ્યાર્થીઓ ભલે ગુજરાતી માધ્યમમાં અભ્યાસ કરે પરંતુ, તેમને વિજ્ઞાન અને ગણિત જેવા વિષયોનું શિક્ષણ અંગ્રેજી માધ્યમમાં જ આપવું જોઇએ કે જેથી ધો.૧૨ પછીની બેઝિક ટર્મિનોલોજીનો ખ્યાલ આવે. એટલે ટેકનિકલ, મેડિકલ ભાષામાં વપરાતા એવા શબ્દો કે જેનું ગુજરાતીમાં ભાષાંતર મુશ્કેલ હોય અને સહજ ભાષામાં એ અંગ્રેજીમાં જ બોલાતા હોય.

email : shikshansarvada@gmail.com

FREE FOOD • FREE EDUCATION • FREE MEDICINE

શિક્ષણ સર્વદા

૧ થી ૧૫ ડિસેમ્બર ૨૦૧૭

its all about EDUCATION

its all about EDUCATION

શિક્ષણ સર્વદા બ્રાંચ ઓફિસ : સાંઇ કોર્પોરેશન, સુબોધ બેકરી સામે, એલ.આઇ.સી. ક્વાટર્સ પાસે, ટીમલીયાવાડ, સુરત. ટેલીફેક્સ : ૦૯૮૨૫૩-૪૪૯૪૪

બાળકો સ્કૂલ જતા-આવતા કેટલા સેફ હોય છે?

ઓવરટેક કરવાની લ્હાયમાં જીવ જોખમમાં મૂકી દે છે

શહેરમાં સ્કૂલ બસ હોય, વાન હોય કે પછી સ્કૂલ રિક્ષાના ચાલકો. બાળકોને સ્કૂલે લાવવા-લઇ જતી વખતે એટલી બધી ઉતાવળમાં હોય છે કે જાણે કોઇ ટુ વ્હીલ વાહન ચલાવતા હોય તે રીતે ફુલ સ્પીડથી વાહન હંકારવા ઉપરાત ખોટી બાજુએથી ઓવરટેક કરીને વિદ્યાર્થીઓ સહિત રોડ પરના અન્ય વાહનચાલકોનો પણ જીવ જોખમમાં મૂકી દેતા હોય છે. કેટલાક બુદ્ધિજીવીઓ તેમને ટપારે છે ત્યારે કહે છે કે સ્કૂલનો ટાઇમ થઇ ગયો છે, ફાસ્ટ ચલાવવી જ પડશે. ત્યારે આવા ડ્રાઇવરોને વહેલા નીકળતા શું થતું હશે એ તપાસનો વિષય છે. સ્કૂલના સંચાલકો પણ આવા માથાભારે ડ્રાઇવરોને પંપાળી રહયા હોય છે. લગભગ રોજેરોજ શહેરમાંથી સ્કૂલ વ્હીકલના અસલામત ડ્રાઇવિંગ અંગે ફરીયાદો થાય છે પરંતુ કોઇ પગલાં ભરતું હોતું નથી.

હોર્નનું ન્યુસંસ સ્કૂલ વ્હીકલ્સનું સૌથી વધારે

શહેરમાં અવાજના પ્રદૂષણમાં અને તે પણ સવારના પહોરમાં જો કોઇ ફેલાવતું હોય તો એ સ્કૂલ બસ, સ્કૂલ ઓટો અને સ્કૂલ વાનવાળા હોય છે. સોસાયટી એરિયા, રેસિડેન્સિયલ એરીયામાં બાળકોને ઘરે લેવા જતા આ વાહન ચાલકો તેમના બાળકોને બોલાવવા માટે કર્કશ હોર્ન વગાડ્યે રાખતા હોય છે. એક બાળકને લેવામાં સોસાયટી, એપાર્ટમેન્ટોના બીજા ૧૦૦ માણસોને ડીસ્ટર્બ કરી નાંખતા આ વાહનચાલકો સામે ટ્રાફિક પોલીસ પણ કોઇ પગલાં ભરતી નથી એ સ્વાભાવિક વાત છે કે તેમનું ગજવું દર મહિને છલકાય જાય છે.

તમારાં બાળકો સ્કૂલમાં જતી વખતે અને ત્યાંથી આવતી વખતે સેફ હોય છે? જો આવું ક્યારેય વિચાર્યું ન હોય તો એક વાર વિચારવાની જરૂર છે, કારણ કે શહેરના લગભઘ દરેક વિસ્તારમાં આવેલી સ્કૂલના સ્ટુડન્ટ્સ જીવ જોખમમાં નાખીને સ્કૂલ આવતાંજતાં નજરે ચઢે છે. સ્ટુડન્ટ્સને સ્કૂલ લાવતાં લઈ જતાં બસ, રિક્ષા કે બીજા વેહિકલના ડ્રાઇવરો બાળકોની સુરક્ષા વ્યવસ્થાનાં પગલાં લેવાની કોઈ તસ્દી લેતાં નથી અને વેહિકલમાં બાળકોને જેમ તેમ લઈ જાય છે. જોકે નવાઈની વાત તો એ છે કે પ્રશાસન સામે આ બધી પ્રવૃત્તિઓ થતી હોવા છતાં આંખ આડા કાન કરવામાં આવી રહયા છે.

શહેરના અઠવાલાઈન્સ વિસ્તારમાં એક સ્કૂલ પાસે રહેતા નીલેશ ભટ્ટે શિક્ષણ સર્વદાને જણાવ્યું હતું કે 'મારા ઘરની પાસે જ સ્કૂલ આવેલી છે. સ્કૂલ છૂટે ત્યારે સ્ટુડન્ટ્સને રિક્ષાવાળાઓ કોઈ સેફટી વગર રિક્ષામાં એકસાથે બેસાડે છે. રિક્ષામાં ત્રણ નહીં પણ ૮ અને ક્યારેક તો ૮થી પણ વધારે બાળકોને બેસાડે છે. આ બાળકોને આવી રીતે રિક્ષામાં બેસેલાં જોઈને આપણને ડર લાગે છે. નવાઈ તો એ લાગે છે કે રસ્તા પરથી આ રિક્ષાઓ જતી હોય છે ત્યારે ટ્રાફિકપોલીસ પણ ઉભી હોય છે છતાં એના પર ધ્યાન આપતી નથી.

અડાજણ રોડમાં રહેતી એક ગૃહિણીએ જણાવ્યું હતું કે 'સ્કૂલની કેટલીયે બસો તો અસુરક્ષિત હોય જ છે સાથે બીજાં જે પ્રાઈવેટ વાહનો હોય છે એ પણ નાનાં ભૂલકાંઓને ઢોરની જેમ ભરીને લઈ જતાં હોય છે. બાળકો સ્પીડબ્રેકર આવે તો પડી જાય એવી સ્થિતિમાં બેઠાં હોય છે. આથી જો તેઓ પડી જાય તો કોણ એનું જવાબદાર રહેશે? રિક્ષાવાળાઓ તો હાથ ઉપર કરી લેશે, પણ માબાપ તો પોતાના બાળકને ગુમાવી બેસશે. માબાપને તો કેટલીયે વખત તો ખબર જ નથી હોતી કે આ રીતે વેહિકલમાં તેમનાં બાળકો જાય છે એ ક્યારેક મોટી દુઘર્ટનાને આમંત્રણ આપી શકે એમ છે.

કતારગામમાં ગોકુલ ટાઉનશિપમાં રહેતા મનીષ ગોહિલે કહયું હતું કે 'મારા ઘર પાસે રિક્ષા સ્ટૅન્ડ આવેલું છે અને ત્યાં જ સ્કૂલ પણ છે. રિક્ષાવાળો તેની આજુબાજુમાં બે અને એનાથી વધારે બાળકોને બેસાડે છે. કોઈ વખત ટર્ન લેતાં જો ડ્રાઇવરનો હાથ બાળકને લાગી ગયો તો એમાંથી કોઈ પણ બાળક નીચે પડી શકે છે. તેમ જ પાછળ પણ એકની ઉપર એક બાળકોને બેસાડવામાં આવે છે. આટલી ગંભીર બાબતે કેમ કોઈ ધ્યાન અપાતું નથી?

અધ્યાપકોની નિવૃત્તિ સહિતના નિયમો પણ આપોઆપ સ્વીકારી લેવા પડશે

યુજીસી ઘોષિત ૭મું પગારપંચનો સંપૂર્ણ સ્વીકાર સરકાર માટે મુશ્કેલ

યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ કમિશન (યુજીસી) દ્વારા તાજેતરમાં અધ્યાપકો માટે સાતમાં પગારપંચની જાહેરાત કરી દેવામાં આવી છે. આ વખતે અધ્યાપકો સહિતના તમામને આપવામાં આવનાર રકમના ૫૦ ટકા રકમ જે તે રાજય સરકારોએ ભોગવવાની રહેશે. આ નિર્ણયના કારણે હવે અધ્યાપકોને સાતમા પગારપંચનો લાભ મેળવવામાં ભારે વિલંબ થાય તેવી શકયતા ઉભી થઇ છે. અગાઉ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ૮૦ ટકા રકમ આપવામાં આવતી હતી ત્યારે પણ અંદાજે બે વર્ષ પછી અધ્યાપકો અને કર્મચારીઓને પગારપંચનો લાભ મળતો હતો. હવે યુજીસીએ માત્ર ૫૦ ટકા રકમ આપવાની જાહેરાત કરી છે અને તે પણ યુજીસીએ કરેલી તમામ ભલામણો સ્વીકારવામાં આવે તો જ આ રકમ મળશે તેવી સ્પષ્ટતા પણ કરવામાં આવી છે.

યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ કમિશને સાતમા પગારપંચની જાહેરાત કરતાં અધ્યાપકો સહિત શિક્ષણજગતમાં રાહત સાથે આશા ઉભી થઇ છે. જો કે,યુજીસીએ કરેલી સાતમા પગારની જાહેરનામાનો અભ્યાસ કરનારા શિક્ષણવિદો કહે છે નિયમ ૧૬ (૧)માં એવો સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે જે રાજય સરકાર યુજીસીની તમામ શરતો અને રેગ્યુલેશન સ્વીકારે તેમને જ આ લાગુ પડશે. આ ઉપરાંત ૧૬(એ)માં એવી જોગવાઇ કરવામાં આવી છે કે જે રાજય સરકાર યુજીસીએ જાહેર કરેલા તમામ નિયમો અને જોગવાઈનો સંપૂર્ણ અમલ કરશે તેને કેન્દ્ર એટલે કે યુજીસી દ્વારા ૫૦ ટકા રકમ આપવામાં આવશે. એટલુ જ નહી અગાઉ યુજીસી દ્વારા ૬૦ માસ એટલે કે પાંચ વર્ષ માટે આ ગ્રાન્ટ આપવામાં આવતી હતી. હવે માત્ર ૩૬ માસ માટે જ ગ્રાન્ટ આપવામાં આવશે. એટલે કે પાંચ વર્ષના બદલે ત્રણ વર્ષ કરી દેવામા આવ્યા છે. ત્રણ વર્ષ સુધી જ ગ્રાન્ટ અપાશે અને તે પણ માત્ર ૫૦ ટકાના ધોરણે મળશે. દેશની કોઇપણ સરકાર આ સાતમાં પગારપંચમાં જાહેર કરાયેલા નિયમો અંશતઃ લાગુ કરી શકશે નહી. જે સરકાર સ્વીકારે તેણે તમામ નિયમો લાગુ કરવા પડશે. જો આમ થાય તો કુલપતિની નિમણૂકથી લઇને અધ્યાપકોની નિવૃત્તિ માટેની વયમર્યાદા સહિતના નિયમો પણ આપોઆપ સ્વીકારી લેવા પડે તેમ છે. આ સ્થિતિમાં હવે ગુજરાત સાતમું પગારપંચ સ્વીકારે છે કે નહી તેના પણ શિક્ષણજગતની નજર છે. સરકાર કોની બનશે તેના પર પગારપંચ સ્વીકારવાનો આધાર સાતમા પગારપંચમાં ઘટાડેલી ગ્રાન્ટની રકમના કારણે તેને સ્વીકારવું દરેક રાજય માટે મુશ્કેલ બને તેમ છે. સૂત્રો કહે છે ગુજરાતમાં હાલમાં ચૂંટણીના કારણે આમ, પણ પગારપંચનો અમલ થઇ શકે તેમ નથી. આ સ્થિતિમાં હવે આગામી દિવસોમાં ગુજરાતમાં સરકાર કોની બને છે તેના પર બધો આધાર રહેલો છે.

પગારપંચના અમલ સાથે તમામ નિયમો-ભલામણો લાગુ કરવી અઘરી હોવાનું નિષ્ણાંતોનું તારણઃ નવી સરકાર માટે અઘરો દાખલો

ટીચર્સ યુનિવર્સિટીને ૭ વર્ષે કાઉન્સિલની મંજૂરી

ગાંધીનગરમાં આવેલી ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટયૂટ ઓફ ટીચર્સ એજયુકેશનની સ્થાપના વર્ષ ૨૦૧૦માં કરવામાં આવી હતી. આ સ્થાપના કર્યા બાદ નિયમ પ્રમાણે ઓલ ઈન્ડિયા કાઉન્સિલ ઓફ ટીચર્સ એજયુકેશનની મંજૂરી જરૂરી હોય છે. પરંતુ લાંબા સમય સુધી આ યુનિવર્સિટીને કાઉન્સિલની મંજૂરી મળી નહોતી. તાજેતરમાં કાઉન્સિલ દ્વારા દરેક ટીચર્સ એજયુકેશન આપતી હોય તેવી દરેક સંસ્થાઓ કે જેમની પાસે કાઉન્સિલની મંજૂરી ન હોય તેમને મંજૂરી આપી દેવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. જેના અનુસંધાનમાં લાંબા સમય પછી ટીચર્સ એજયુકેશન યુનિવર્સિટીને કાઉન્સિલની મંજૂરી મળી ચુકી છે. હવે આગામી દિવસોમાં દરેક રાજયોમાં ટીચર્સ એજયુકેશન માટેની સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઉભી કરવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે. જો આ દરખાસ્ત સ્વીકારી લેવામાં આવે તો ગાંધીનગરની ટીચર્સ યુનિવર્સિટીને એજયુકેશન માટેની સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટીનો દરજજો મળે તેવી પણ શકયતા છે.

ગુજરાતમાં વર્ષ ૨૦૧૦માં ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટયૂટ ઓફ ટીચર્સ એજયુકેશનની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી. વર્લ્ડ કલાસ ટીચર્સ તૈયાર કરવાની નેમ સાથે આ આ યુનિવર્સિટી ઉભી કરવામાં આવી હતી. પરંતુ જુદા જુદા કારણોસર તેનો હેતુ બર આવી શકયો નહોતો. વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવાનું શરૂ કર્યા પછી તેની મંજૂરીનો વિવાદ લાંબો ચાલ્યો હતો. આ યુનિવર્સિટીમાંથી ડિગ્રી લઇને બહાર નીકળતાં વિદ્યાર્થીઓની ડિગ્રી માન્ય છે કે નહીં તેવા સવાલો પણ ઉભા થયા હતા. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પણ આ મુદ્દે ઉચ્ચસ્તરે રજૂઆતો કરવામાં આવી હતી. યુનિવર્સિટી દ્વારા પણ કાઉન્સિલની મંજૂરી માટે લાંબા સમય સુધી પ્રયાસો કરાયા હતા. જેના કારણે તાજેતરમાં એનસીટીઇ દ્વારા મંજૂરી આપી દેવામાં આવી છે. યુનિવર્સિટીમાં હાલમાં કુલ નવ કોર્સ ચલાવવામાં આવે છે. રેગ્યુલર યુનિવર્સિટીઓમાંથી બી.એડ કે એમ.એડ કરતાં વિદ્યાર્થીઓ કરતાં ટીચર્સ યુનિવર્સિટીમાંથી આ કોર્સ કરનારા વિદ્યાર્થીઓ અલગ પડે અને વિશેષ લાયકાત સાથે બહાર પડે તેવા હેતુ સાથે આ યુનિવર્સિટીની રચના થઇ હતી. પરંતુ લાંબા સમય સુધી આ યુનિવર્સિટી તેનો હેતુ સિધ્ધ કરી શકી નહોતી. હવે યુનિવર્સિટી દ્વારા તેના મૂળ હેતુ પર પરત ફરીને વિદ્યાર્થીઓનો સર્વાંગી વિકાસ થાય તે દિશામાં કામગીરી શરૂ કરવામાં આવી છે. ડિસેબિલિટી લર્નિંગ માટે સેન્ટર શરૂ કરાશે દરેક પ્રાયમરી અને હાઇસ્કૂલમાં ત્રણથી ચાર વિદ્યાર્થીઓ લર્નિંગ ડિસેબલ હોય છે. આ વિદ્યાર્થીઓને સામાન્ય રીતે લોકે સ્લો લર્નર, ફાસ્ટ લર્નર તરીકે ઓળખતાં હોય છે. પરંતુ આ વિદ્યાર્થીઓ અન્ય કોઇ વિષયમાં શ્રેષ્ઠતા ધરાવતા હોય છે. તેમની અંદર રહેલી શ્રેષ્ઠતાને ઓળખી ન શકવાના કારણે તેમનો યોગ્ય વિકાસ થતો નથી. પાંચ સ્કીલ કોર્સના કારણે મૂળ હેતુ સિધ્ધ થયોઃ કુલપતિ મૂળ અભ્યાસની સાથે પ્રવેશ લેતા તમામ વિદ્યાર્થીઓને પાંચ પ્રકારના સ્કીલ કોર્સ ભણાવવાનું શરૂ કરાયું છે. જેમાં કોમ્યુનિકેશન, આઇસીટી, સ્કૂલ મેનેજમેન્ટ, ડાન્સડ્રામાપેન્ટિંગ અને ડીપ્ટી એટલે કે ડેવલપમેન્ટ ઈન્ટીગ્રલ પર્સનાલીટી થ્રુ ઈનોવેશન વગેરેનો સમાવેશ કરાયો છે. કુલ આઠ સેમેસ્ટરમાં આ તમામ કોર્સનો અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓને નિડર બનાવવા માટે ખાસ ઘોડેસવારી પણ શીખવવામાં આવે છે. મુખ્ય શિક્ષણની સાથે જ અપાતી વધારાના શિક્ષણના કારણે ટીચર્સ એજયુકેશનનો મુળ હેતુ સિધ્ધ થઇ શકયો છે.

SHIKSHAN SARVADA : Year : 10, Issue: 238, Owner, Publisher & Printer : Ashok Randeria has published from 101, Rudraksh Residency, Opp. Janki Row House, Near Jalarambapa Temple, L.P. Savani School Road, Adajan, SURAT. Ph : 0261-2747440 and printed at Jagdish Printers, 10/537, Narayan Krupa apartment, Gajjar Sheri, Opp. B.O.B., Soni Falia Main Road, SURAT. RNI Regn. No. GUJ/2006/20048.